

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5819/24
בג"ץ 27156-08-24
בג"ץ 55368-08-24
קבוע לדיון: 8.1.25

1. התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697
2. פורום חומת מגן לדמוקרטיה
ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ואח'

העותרים בבג"ץ 5819/24

מרחוב יפו 208 ירושלים, ת"ד 36054, 9136001
טל': 02-50000073; פקס: 02-50000076
ישראל חופשית, ע"ר 580512184
ע"י ב"כ עוה"ד חגי קלעי ואח'
מרחוב מזא"ה 22 תל אביב-יפו
טל': 03-9070770; פקס: 03-9070771
דוא"ל: office@kalai-rosen.com

העותרת בבג"ץ 27156-08-24

1. רותם סיון-הופמן
2. מיכל הדס
3. עפרי דון-טופילד
4. נעמה גלבר
5. דלית כסלו-ספקטור
6. טל סיון-צפורין
העומדות בראש תנועת "אמא ערה"
ע"י ב"כ עוה"ד גלעד ברנע
מרח' קומפורט 11/21, תל אביב-יפו, 6694924
טל': 03-6135135; פקס: 03-6135135
דוא"ל: gilad_b@netvision.net.il

העותרות בבג"ץ 55368-08-24

נ ג ד

1. שר הביטחון
2. ממשלת ישראל
3. ראש המטה הכללי
4. ראש אגף כוח אדם בצה"ל
5. מפקד יחידת תכנון וכח אדם באכ"א
6. הפרקליטה הצבאית הראשית
7. היועצת המשפטית לממשלה
8. שר החינוך
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
9. איחוד הישיבות באר"י
ע"י ב"כ עוה"ד שמואל הורביץ
טל': 02-5020565; פקס: 02-5000462

המשיבים בבג"ץ 5819/24

1. מפקדת מיטב
 2. ראש המטה הכללי
 3. ראש אגף כוח אדם בצה"ל
 4. רח"ט תכנון ומנהל כוח אדם באכ"א
 5. הפרקליטה הצבאית הראשית
 6. שר הביטחון
 7. היועץ המשפטי למערכת הביטחון
- באמצעות פרקליטות המדינה
 משרד המשפטים, ירושלים
 טלפון : 073-3925590 ; פקס : 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 27156-08-24

1. ממשלת ישראל
 2. צבא ההגנה לישראל
 3. שר הביטחון
 4. ראש המטה הכללי
 5. ראש אגף כח אדם
 6. היועצת המשפטית לממשלה
- באמצעות פרקליטות המדינה
 משרד המשפטים, ירושלים
 טלפון : 073-3925590 ; פקס : 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 55368-08-24

תגובה מקדמית מטעם המדינה

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, ובכפוף להארכת המועד להגשת תגובה זו עד מועד הגשתה בפועל, מוגשת בזאת תגובה מקדמית מאוחדת לעתירות שבכותרת, מטעם המשיבים 1-8 בבג"ץ 5819/24 והמשיבים בבג"ץ 27156-08-24 ובבג"ץ 55368-08-24 (להלן גם : **המדינה**).
2. עניינן של העתירות ביישום פסק-דינו של בית המשפט הנכבד מיום 25.6.24 בבג"ץ 6198/23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון** (להלן : **פסק הדין** או **פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות**), שבו נקבע כי המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של תלמידי הישיבות, בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חייבי הגיוס.
3. במסגרת העתירות שבכותרת מבוקשים סעדים שונים שעניינם, בתמצית רבה, בדרישה לגיוס כלל תלמידי הישיבות החייבים גיוס; לקביעת קריטריונים ברורים לגיוסם; ולנקיטת צעדי אכיפה כנגד חייבי גיוס אשר נמנעו מהתייצבות לשירות ביטחון.
4. במענה לעתירות, להלן תתייחס המדינה לצעדים שנקטו עד כה לגיוסם של תלמידי הישיבות החייבים בגיוס על-פי המצב החקיקתי הקיים; וכן לצעדים שצפויים להינקט בהקשר זה, בטווח הזמן הקרוב. על בסיס האמור, תציע המדינה כי תינתן בידה רשות להגשת הודעת עדכון נוספת, עד ליום 1.4.25.
5. למען שלמות התמונה נבהיר כי על אף הודעת בא כוח הממשלה בעתירות בנושא גיוס בני הישיבות בנוגע ללוח הזמנים המשוער לחקיקת חוק גיוס, עד כה, **טרם הושלמה חקיקתו של החוק**. ביום 12.6.24, החילה הכנסת דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי

ישיבות), משנת 2022, ובעקבות כך, הועברה ההצעה לדיון בוועדת חוץ וביטחון לשם הכנתה לקריאה שנייה ושלישית (עתירה העוסקת בסוגיית החלת דין הרציפות הנ"ל, תלויה ועומדת לפני בית המשפט הנכבד במסגרת בג"ץ 4769/24 **משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' ועדת השרים לענייני חקיקה** (דיון בעתירה זו התקיים בבית המשפט הנכבד ביום 6.1.25). דיונים אלו עודם נמשכים (דיון אחרון התקיים בוועדת החוץ והביטחון ביום 2.9.24; נכון לשעת כתיבת שורות אלו, טרם ידוע על מועד הדיון הבא). לפיכך, המצב החוקי התקף בענייננו כעת - הוא זה שעמד לפני בית המשפט הנכבד בעת מתן פסק דינו.

6. הכול, בהתאם למפורט להלן.

תמצית התשתית הנורמטיבית הנדרשת

7. תחילה, נזכיר את נקודת המוצא לענייננו, בעקבות מתן פסק הדין מיום 25.6.24, ולפיה בהיעדרו של הסדר חקיקתי המאפשר להבחין בין תלמידי הישיבות החרדיות לבין יתר חייבי הגיוס לשירות ביטחון, לא נתונה למדינה סמכות להורות על הימנעות גורפת מגיוסם ועליה לפעול בהתאם להוראות חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.

8. בהקשר זה, בפסק הדין נקבע כדלקמן:

"58. [...] . בענייננו, על הפוקד להפעיל את סמכותו מתוך התייחסות שוויונית לכל יוצא צבא כהגדרתו בחוק; הגדרה זו אינה מבחינה בין תלמיד ישיבה לבין יתר המיועדים לשירות. הפרת עיקרון השוויון בהקשר זה תעלה כדי אכיפה סלקטיבית, שעל חומרנה עמדנו לעיל, ותהווה פגם חמור בהפעלת שיקול דעתו של הפוקד".

9. באשר למישור היישומי, עדכנה המדינה בתצהיר תשובה משלים שהוגש מטעמה ביום 30.5.24 במסגרת ההליכים מושא פסק הדין, כי נמשכת עבודת המטה לגיבוש תכנית גיוס מדורגת של תלמידי הישיבות החרדיות, וכי "**על פי התכנית המתגבשת, בכפוף לזמינות המשאבים הנדרשים (לרבות כ"א ותשתיות) ולמצב הלחימה בגזרות השונות, רשויות צה"ל יוכלו לגייס כ-3000 חיילים מקרב בני הציבור החרדי במהלך שנת הגיוס 2024, שמתחילה בחודש יוני 2024, וזאת במקביל לגיוס בני הציבור הכללי, ובניין הכוח הקריטי של צה"ל הנעשה תוך כדי לחימה**".

10. בית המשפט הנכבד התייחס בפסק הדין לעדכון זה של המדינה ביחס לכמות המגויסים הנדרשת בשנת הגיוס הנוכחית, כדלקמן:

42. [...] . המדינה עדכנה במסגרת הדיון כי המספר שבו נקבה ביחס למתגייסים בשנת הגיוס הקרובה מקרב תלמידי הישיבות (3,000 מתגייסים) הוא מספר מינימלי התחלתי, וכי מערכת הביטחון וצה"ל מחויבים לפעול כבר עתה להגדלת מספר זה. עוד הודגש כי מספר מתגייסים זה הוא בנוסף למספר המתגייסים שנרשם מקרב הציבור החרדי בשנים האחרונות (בממוצע, 1,800 מתגייסים בשנה)."

ועוד נקבע בהקשר זה :

60. לפני סיום חלק זה, במישור היישומי, עדכנה כאמור היועצת המשפטית לממשלה הן במסגרת התצהיר המשלים, הן במסגרת הדיון מיום 2.6.2024 כי רשויות צה"ל יוכלו לגייס כ-3,000 חיילים מקרב בני הציבור החרדי בשנת הגיוס הקרובה (זאת, בנוסף למספר החיילים שהיו מתגייסים בממוצע בשנים עברו מציבור זה). העתירות שלפנינו אינן המסגרת המתאימה לדיון בפרטים הנוגעים לאופן אכיפת הוראות חוק שירות ביטחון והיקפי הגיוס של תלמידי הישיבות, וממילא איננו מביעים עמדה ביחס לסוגיה זו. מובן כי אף בהפעלת סמכות זו ובפעולות לגיבוש תכניות לגיוס מדורג של תלמידי הישיבות יהא על רשויות הצבא לפעול בהתאם לכללי המשפט המינהלי".

11. בית המשפט הנכבד התייחס בפסק הדין אף למצב הביטחוני וקבע, כי בשים לב לעמדתה העדכנית של מערכת הביטחון, שלפיה קיים צורך דחוף בכוח אדם נוסף, נדרש הפוקד לתת דעתו לצרכים העדכניים בהפעלת סמכותו :

59. [...] . כידוע לכל, בבוקר השבעה באוקטובר 2023 ידעה מדינת ישראל מתקפת טרור אכזרית. מאז, במשך תקופה של למעלה מ-8 חודשים, מצויים אנו במלחמה נגד ארגוני טרור ברצועת עזה ובחזית הצפונית. כידוע, אין דומים צרכי הצבא בימי שגרה, לצרכי הצבא בימי מלחמה. בהתאם לאמור, עמדתה העדכנית של מערכת הביטחון היא כי נוכח ריבוי המשימות הביטחוניות והלחימה האינטנסיבית במגוון זירות קיים צורך קונקרטי ודחוף בכוח אדם נוסף. הממשלה עצמה ומערכת הביטחון קיבלו שורה של החלטות שמלמדות על הצורך האמור: כך למשל, במהלך הלחימה גויסו מאות אלפי אנשי מילואים; גיל הפטור משירות מילואים הועלה (חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26 – הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024); הוחלט לקצר את תקופת דחיית השירות של תלמידי מכינות קדם צבאיות ובני שנת שירות; וכן הוחלט להקדים את גיוסם של בני ישיבות ההסדר. בנוסף לאמור, הוכנו תזכירי חקיקה להארכת השירות הסדיר והמילואים (ראו: סעיפים 33-34 לתצהיר התשובה המשלים מטעם המדינה מיום 30.5.2024). ברי כי בהפעלת סמכותו של הפוקד חובה עליו ליתן את הדעת לאתגרים שמונחים לפתחו של הצבא ומערכת הביטחון בימים אלה, כמו גם

לצרכי הביטחון הקונקרטיים. החלטתו של הפוקד לא יכולה להיות מנותקת מהאמור לעיל, ועליה לשקף את המציאות הביטחונית שבה אנו מצויים בימים אלה ממשי".

כנגזרת מן האמור, בטווח הזמן המידי, נדרשת מערכת הביטחון לפעול, כולל בדרך של הוצאת צווי גיוס ואכיפתם, על מנת שתוכל לעמוד ביעד הגיוס שהציגה המדינה לשנת הגיוס 2024 (המתפרשת מיולי 2024 עד סוף יוני 2025) של 4,800 מגויסים. **יודגש, כפי שנמסר אף במסגרת ההליכים מושא פסק הדין, כי מדובר במספר מינימאלי, הרלוונטי לשנת הגיוס הנוכחית, וכי מערכת הביטחון מחויבת כבר עתה לפעול להגדלתו, על מנת להגדיל את היקף המגויסים, באופן המשקף את צרכי הצבא ואת ערך השוויון, והכל בשים לב למכלול הנסיבות הרלוונטיות לעניין.**

12. בהקשר זה יודגש, כי לפי הנמסר ממשרד האוצר, צרכי הביטחון העדכניים הכוללים את הארכת משך שרות החובה והגדלת סך ימי המילואים השנתיים משיתים על המשק משמעויות כבדות – הן בשל העלות התקציבית שלהם, הן לאור אובדן הפעילות הכלכלית הצפויה מהיעדר המשרתים בשוק העבודה. לכן, הגדלת היקף המתגייסים בשירות החובה, צפויה להשפיע על היקף שירות המילואים במשק ובכך להפחית את העלויות הכלכליות.

13. ראו בעניין זה מסמך בנושא "תמחור האלטרנטיבות להגדלת כוח האדם בצה"ל" של אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר, הנגיש ברשת האינטרנט בקישור:

https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/periodic-review-20032024/he/weekly_economic_review_periodic-review-20032024.pdf

תשתית עובדתית נדרשת

14. משרד הביטחון וצה"ל פועלים כל העת וללא הרף להרחבת השירות של בני הציבור החרדי בצה"ל. כך, מזה תקופה ארוכה (ואף לפני מתן פסק הדין בעתירות הגיוס), **מתקיימת במשרד הביטחון וצה"ל עבודת מטה המיושמת בפועל שתכליתה להביא, הן בטווח הקרוב הן בטווח הרחוק, להגדלת מספר החרדים המתגייסים לצה"ל ולשילובם בצה"ל באופן המיטבי, שיביא למימוש חובת הגיוס הקיימת בהתאם לדין ולפסיקת בית המשפט הנכבד.**

15. במקביל לעבודת המטה ובאופן השלוב בה, כפי שכבר דווח במסגרת תצהיר התשובה שהוגש לבית המשפט הנכבד בהליכים מושא פסק הדין, במהלך חודש דצמבר 2023 שר הביטחון דאז הקים צוות בראשותו של מפקד חיל האוויר לשעבר האלוף (מיל") אליעזר שקדי, שבו היו חברים גורמים בכירים במערכת הביטחון, בתחומים רלוונטיים שונים (להלן: **צוות שקדי**). צוות שקדי היה אמון על ריכוז תמונת המצב, גיבוש

תוכניות פעולה והובלת פעולות על-ידי הגופים הרלוונטיים למימוש גיוס חרדים בטווח הזמן המידי, שישפיע על טווחים ארוכים יותר.

16. המלצות צוות שקדי, אשר הונחו על שולחנו של השר דאז ביום 21.5.24, כללו 15 מסקנות והמלצות יישומיות לטיפול בגיוס ובשירות החייל החרדי בצה"ל, אשר אומצו בכללותן על-ידי הרמטכ"ל ושר הביטחון.

17. כתוצאה מכלל הפעולות שבוצעו, ניתן כבר לומר כי חל גידול מסוים בהיקף המתגייסים למסלולים החרדיים בשנת הגיוס 2023 (אשר הסתיימה ביום 30.6.24), שהיקף המתגייסים החרדים בה היה הגדול ביותר בשלוש שנות הגיוס האחרונות. עם זאת, כפי שיפורט להלן, על-פי נתוני השלישון הראשון (קרי חודשים יולי-אוקטובר 2024), קצב הגיוס אמנם עלה אך הוא אינו מספק ביחס ליעד שהוצב לשלישון זה (1,300). לצד זאת יובהר, כי ניתן יהיה להציג הערכה מדויקת יותר ומשקפת יותר רק לאחר עיבוד נתוני השלישון השני שמסתיים בסוף פברואר 2025, ושב הוגברו מאמצי הגיוס.

18. במסגרת הפעולות של צה"ל להרחבת היקף החרדים המגויסים לצה"ל, פועל צה"ל כל העת להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולי שירות חדשים בכלל הזרועות וביחידות שונות המותאמים לשירות חיילים מהאוכלוסייה החרדית. כך למשל, נפתח מסלול לגיוס חרדים במשמר הגבול; נפתח מסלול לשירות חרדים בדיר תת-קרקעי (דת"ק), ובוצע גיוס ראשון במפעלי השיקום והאחזקה של חיל הטכנולוגיה והאחזקה ביחידה בצפון הארץ. מעבר לכך, הונחה התשתית להקמתה של "חטיבת החשמונאים" המהווה, לראשונה בצה"ל, מסגרת חטיבתית שלמה לקליטת אוכלוסייה חרדית ללחימה, וזאת על-מנת למקסם את האפשרויות לשירות משמעותי המאפשר המשך שמירה על אורח החיים החרדי גם בתפקיד לחימה. לקראת פתיחת החטיבה נעשה תהליך הכנה חסר תקדים ורחב היקף, לרבות איתור סגלים והכשרתם, התאמת המדיניות, שיפוץ בסיסי ההכשרה והתאמתם לאורח החיים החרדי. ביום 5.1.24 יצא לדרך מחזור הגיוס הראשון ל"חטיבת החשמונאים", שאליו נקלטו כ-50 מתגייסים חרדים, המהווים את הגרעין להקמת הפלוגה הראשונה בחטיבה. בשבועיים הקרובים צפויים להצטרף מתגייסים נוספים אל החטיבה. במקביל, גויסה לחטיבה גם פלוגת מילואים קרבית המיועדת למשרתי מילואים חרדים, שצפויים להשלים הכשרת לוחמי חי"ר מלאה.

19. נוסף על כך, רשויות הצבא פועלות להרחבת השילוב של תלמידי ישיבות חרדיות בחיל האוויר, במטכ"ל, באכ"א ועוד, בתפקידים תומכי לחימה, באבטחת בסיסים, בתפקידי אחזקת מטוסים, בנהיגה, ובליווי מערך הגיוס החרדי. באשר לתפקידי מטה, פועלים המפקדים לשלב חרדים בחיל התקשוב, באגף המודיעין, במטכ"ל ובאכ"א בתפקידים טכנולוגיים, מודיעיניים ועוד. כמו כן, הוקמו ומוקמים מסלולים בתוכניות הנדסאים, מסלולים הכוללים לימודים באקדמיה ועוד.

20. נוסף על האמור, בימים אלו צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לחרדים ונקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. כלל הפעולות המתוארות, ופעולות נוספות, הן חלק מתוכנית כוללת שמנוהלת

ומקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של הרמטכ"ל וסגנו. יצוין, כי תוכנית זו כבר מיושמת בשטח ולרבים מהיעדים אף החל הגיוס בפועל.

21. בד בבד עם הפעולות המתוארות לעיל, משרד הביטחון וצה"ל פועלים כדי להגביר את אפשרות החשיפה הישירה של מלש"בים חרדים לאפשרויות השיבוץ בצבא באמצעות אתר אינטרנט ייעודי שהוקם לשם כך, קמפיין פרסומי מותאם ועריכת כנסים ייעודיים לאוכלוסייה החרדית.

22. כמו כן, מופעלות תוכניות הכנה לשירות עבור מתגייסים חרדים. זאת ועוד, נפתחו מוקדים טלפונים ייעודיים לצורך מתן מענה רלוונטי לאוכלוסייה החרדית. נוסף על כך, מבוצעים מהלכי רתימה עצימים כגון שיחות עם מנהיגי החברה החרדית לטובת הצגת המסלולים שגובשו ותנאי השירות הצבאי שהותאמו במטרה לאפשר לאוכלוסייה החרדית לשמור על אורחות חייה עם גיוסה לצה"ל.

23. כמו-כן, בוצעו התאמות בשיטות הקליטה בלשכות הגיוס, ופנתחו לראשונה כלי מיון ייחודיים, כגון מבחן פסיכוטכני וראיון אישי, המותאמים לרקע של האוכלוסייה החרדית.

24. נוסף לאמור, בימים אלו מתוקפת ומותאמת מדיניות השירות לחרדים בצה"ל ונכתבת פקודת מטכ"ל ייעודית; נבנות תוכניות הכשרה רלוונטיות למפקדים; מבוצע שינוי עמוק בתוכנית היציאה משירות על-מנת להתאימה להיקף הצפוי של המשתחררים החרדים, ועוד כהנה וכהנה פעולות שנועדו לייצר את התשתית הראויה לקליטת מספר הולך וגדל של חרדים בשורות הצבא, ולהסיר חסמים פוטנציאליים מפני השתלבותם במסגרת הצבאית.

25. במקביל לפעולות להרחבת היקף המתגייסים החרדים לשירות, צה"ל פועל להגברת השילוב של בני הציבור החרדי בשירות צבאי, באמצעות גיוס למילואים של מי שכבר קיבלו פטור משירות (קרי, אינם מחויבים בגיוס בהתאם לדין), וזאת במסגרת מסלול המכונה "שלב ב". עד כה, בוצעו למעלה מ-13 מחזורי טירונות במסגרת המסלול, הוכשרו מספר פלוגות לוחמים להגנת ישובים, ובכוונת צה"ל להמשיך ולהרחיב את המסלול.

26. כלל הפעולות נערכות במסגרת עבודת מטה נרחבת שנערכת במשרד הביטחון וצה"ל, אשר כוללת לימוד מעמיק של החברה החרדית על כלל מאפייניה וצרכיה, וכן לימוד והפקת לקחים מתהליכים שבוצעו בעבר בהקשר זה. זאת, מתוך הבנה כי שימור אורחות החיים של החייל החרדי, בכלל השלבים – הזימון לשירות, המיון לשירות, ההערכה, השירות והשחרור משירות – הכרחי, ומהווה מרכיב מפתח בהצלחת הגיוס והשילוב של האוכלוסייה החרדית בצה"ל.

27. ייאמר כבר עתה, כי על רקע המלחמה מרובת החזיתות שצה"ל מנהל כבר למעלה מ-14 חודשים, בצה"ל קיים צורך משמעותי בתוספת כוח אדם לשורותיו, ומשכך **גיוס חרדים לצה"ל מגלם בעת הזו צורך ביטחוני מובהק**. חשוב להבהיר בהקשר זה, כי הצורך הביטחוני הוא בראש ובראשונה לגיוסם של חיילים בתפקידי לחימה. מכל מקום, הן ביחס לתפקידי לחימה הן ביחס לתפקידים נוספים, פיתח צה"ל מסלולים ייחודיים לאוכלוסייה זו, כמפורט לעיל.

באותה נשימה יובהר, כי קליטה של אוכלוסייה בהיקפים כה רחבים שהצטברו במשך שנים ארוכות, שקליטתה לשורות הצבא נדרשת להיעשות בכפוף לשינויים ולהתאמות לצרכיהם הייחודיים של בני הציבור החרדי – מציבה אתגר משמעותי ביותר לזימון לשירות, למיון והערכה וכן לקליטה של מתגייסים בטווחי זמן מיידיים, כפי שיפורט להלן. על-מנת לסבר את האוזן יצוין, כי היעד שהציבה המדינה לגיוס היקף של 4,800 חרדים בשנת הגיוס הקרובה **משמעותו גידול של קרוב לפי שלושה ביחס למספר המתגייסים החרדים הממוצע בשנה** (מדובר בגידול של כ-270% בהיקף בני הציבור החרדי שצה"ל קלט בממוצע עד כה, במהלך שנה אחת), ולכן הוא מציב אתגר מעשי, פיקודי ומקצועי, יוצא מגדר הרגיל, שמעטים דומים לו, **ומחייב את צה"ל לביצוע היערכות מקצועית ומבוקרת**, והכול בתקופת לחימה ארוכה, ממושכת ואינטנסיבית, כאשר עיקר משאביו של צה"ל נתונים להשגת מטרות המלחמה.

28. כך, לשם הדוגמה, בכל הנוגע לשער הכניסה לצה"ל, זיהו גורמי המקצוע כי מבחני הדפ"ר ("דירוג פסיכוכי ראוני") שאותם מבצעים המיועדים לשירות ביטחון במהלך הצו הראשון, אינם רלוונטיים לרקע ולידע של בני הציבור החרדי, ובהתאם אינם יכולים להעיד על היכולות הרלוונטיות לצורך מיונם לתפקידים בצה"ל. משכך, מערך מדעי ההתנהגות בצה"ל נדרש לבצע לראשונה בתולדות צה"ל, מחקר ולמידה מהירים שיאפשרו התאמה של מבחני הדפ"ר לאוכלוסייה החרדית. זאת ועוד, גם הריאיון האישי שעל כל מיועד ומיועדת לשירות ביטחון לעבור במסגרת תהליך הצו הראשון, עבר התאמות למאפייניו הייחודיים של הציבור החרדי. כלים אלה מיושמים הלכה למעשה בתהליך המיון וההערכה של המלש"בים החרדים.

29. דוגמה נוספת, היא תהליכי בנייה של מסגרות הכשרה נפרדות שיכולות לקלוט היקפים משמעותיים של חרדים, באופן המאפשר להם לשמר את אורחות חייהם (זאת כמובן בלי לחסום את האפשרות של כל חייל חרדי הרוצה בכך להשתלב ביוזמתו במסלולים קיימים שלא הותאמו באופן ייעודי לצורך שמירה על אורחות חייו). התאמות דומות נדרשות גם במגוון הרחב של יחידות הצבא, על-מנת לאפשר את שמירת אורחות חייו של המשרת החרדי (כשרות המזון היא דוגמה אחת לכך). במקביל, מתוכננת הקמה של לשכת גיוס חדשה, שתאפשר להתמודד עם היקפים נרחבים יותר של מתגייסים (מטבע הדברים, הקמת לשכת הגיוס היא תהליך שאורך זמן, החל בביצוע התקשרויות ומציאת שטח מתאים, וכלה בבניית התשתיות ובבניית תקינת כוח האדם ואישו הנגזרת מהמהלך).

30. **זאת, במקביל לכך שצה"ל מנהל את המלחמה הגדולה והמשמעותית ביותר שניהל מזה כמה עשורים - מלחמה מרובת חזיתות, עצימה ביותר, הכוללת אתגרים ביטחוניים מורכבים ורבים, בניהול הלחימה ובתוך כך גם בניהול כוח האדם הדרוש ללחימה.**

31. הנה כי כן, במסגרת עבודת המטה שבוצעה בצה"ל עלה, כי על בסיס המשאבים והתשתיות הקיימים בצה"ל, במקביל לתהליכי ההתאמות והשילוב הנדרשים, צה"ל יוכל לקלוט בשנת הגיוס 2024 (קרי, בטווח הזמן המיידי), המסתיימת ביום 30.6.25, כ-3,000 חרדים, נוסף על כ-1,800 חרדים שמתגייסים לצה"ל מדי שנה בממוצע (סה"כ, 4,800 חרדים). בהתאם להערכות גורמי המקצוע בצה"ל, בשנת הגיוס הבאה יכולת הקליטה של בני הציבור החרדי לצה"ל צפויה לגדול בכ-20%, וזאת לנוכח ההבנה שתהליכי בניין כוח והקמת תשתיות אורכים זמן. ואולם החל משנת הגיוס שלאחריה (אשר תחל בחודש יולי 2026), לא

צפויה להיות כל מגבלה על יכולת הקליטה של בני הציבור החרדי לצה"ל, זאת, כמובן, בהינתן שיועמדו לרשות צה"ל היקף המשאבים הנדרשים לצורך הגדלת תשתיותיו, כפי שהציג צה"ל.

32. לצורך מימוש חובת הגיוס של בני הציבור החרדי באופן הדרגתי, כמפורט לעיל, לגיוס מספר מינימאלי של 4,800 מתגייסים בשנת הגיוס הנוכחית, גובשה בצה"ל תכנית המתפרשת על-פני שלוש תקופות ("שלישונים") לאורך שנת הגיוס, שבמהלכם זומנו או יזומנו חרדים להשלמת הליכי צו ראשון (שבסיומם ניתן יהיה להציבם לשירות ביטחון בהתאם לשיקולים מקצועיים): הראשון, מיולי 2024 עד אוקטובר 2024 (להלן: **השלישון הראשון**); השני, מנובמבר 2024 עד פברואר 2025 (להלן: **השלישון השני**), והשלישי, ממרץ 2025 עד יוני 2025 (להלן: **השלישון השלישי**).

33. ויובהר, כי באשר למיועדים לשירות ביטחון שעל-פי דין הגיע מועד קריאתם לצו ראשון (ככלל, מיועדים שהגיעו לגיל 16.5), **רשויות הצבא נוהגות בבני הציבור החרדי כפי שהן נוהגות באוכלוסייה הכללית**, קרי, נשלחים אליהם צווים לביצוע הליכי רישום ובדיקה (הליכי "צו ראשון"), ובהמשך צווי התייצבות לשירות ביטחון. בעוד שבעבר, בעת תחולתו של פרק ג' לחוק שירות ביטחון, בני הציבור החרדי זומנו לביצוע צו ראשון מותאם, שעיקרו בהליכי בדיקה ורישום מקוצרים, והצהרה כי הם מתכוונים להמשיך בלימודיהם התורניים עם הגיעם לגיל 18, ולכן היו בגדר "מיועדים למעמד בני ישיבות" – כיום מזומנים בני הציבור החרדי לצו ראשון **ככל מיועד אחר לשירות ביטחון**, והם נדרשים לעבור את הליכי הבדיקה והרישום המלאים הנוהגים ביחס לכלל האוכלוסייה.

34. על-פי תכנית מערכת הביטחון, במהלך השלישון הראשון נשלחו כ-3,000 צווים הקוראים למלש"בים חרדים להתייצב להשלמת הליכי רישום ובדיקה (הליכי "צו ראשון"). היקף הצווים נקבע בשים לב לשיקולים מקצועיים שלקחו בחשבון את היקף המלש"בים שבהם רשויות הגיוס מסוגלות לטפל על רקע הוצאות הצווים, ובכלל זאת את היקף המלש"בים שרשויות הגיוס יודעות לקלוט בפרק זמן נתון (אף בהנחה שחלק בלתי מבוטל מהאוכלוסייה לא יתייצב במועד שנקבע לו).

35. חרף הבעת נכונות להתייצב לזימון במסגרת שיחות טלפוניות מקדימות שנערכו עם המלש"בים החרדים – **מיעוט מלש"בים התייצב בפועל לזימון הראשון**. כך, **נכון למועד כתיבת שורות אלו, מתוך 3,000 המלש"בים שנקראו בשלישון הראשון, התייצבו עד כה רק 413 מלש"בים**, מתוכם השלימו את הליכי ההתייצבות 249 (אלו שלא השלימו הליכי כרישום ובדיקה ממשיכים להיקרא על מנת להשלים את ההליכים), והתגייסו בפועל עשרות בודדות (יתר 249 המתייצבים נחלקים לאלו שקיבלו פטור; לאלו שטרם יוצבו (נמצאו כשירים לשירות אולם טרם נקבע להם מועד לגיוס, הנקבע בשים לב לשיקולים שונים, בהם יעד הגיוס); לאלה שלא התייצבו לגיוס; ולאלה שמיוצבים לגיוס (נקבע להם מועד לגיוס) אך טרם גויסו בפועל). יש לציין שמדובר במספרים דינאמיים שעולים ככל שחולף הזמן. עם זאת, ניתן לראות המשך הגעת מלש"בים נוספים שזומנו להתייצב במהלך השלישון הראשון, גם לאחר תום שלישון זה. מכל מקום, כאמור, ניתן יהיה להציג תמונה מדויקת יותר ומשקפת יותר בנושא רק לאחר עיבוד נתוני השלישון השני, שמסתיים בסוף חודש פברואר 2025 וכן לעמוד על מספר המתגייסים הסופי מתוך המתגייסים שזומנו בשלישון הראשון רק לאחר מיצוי הליכי ההתייצבות והאכיפה.

36. במסגרת הפקת הלקחים שבוצעה בצה"ל לאחר תהליכי הזימון בשלישון הראשון, עלה כי הוצאת הצווים הובילה להתנגדות פומבית חריפה לגיוס בקרב חלק מהציבור החרדי, אשר אף קיבלה ביטוי בהצהרות פומביות ובהפגנות המוניות מחוץ לשכות הגיוס במהלך ימי ההתייצבות, באופן שלהערכת גורמי הצבא פגע בשיעור המתייצבים הפוטנציאליים. זאת, חרף ההיערכות המקדימה שבוצעה מול משטרת ישראל והקצאת כוחות בהיקף נרחב מטעמה עבור כל יום התייצבות.
37. בעקבות זאת, בוצעו מספר מהלכים לשינוי שיטת ההתייצבות והכניסה לשכות הגיוס עצמן, על-מנת לצמצם חיכוך בין אוכלוסיית המפגינים לבין האוכלוסייה המבקשת להתייצב. כמו-כן, במסגרת הפקת הלקחים הוחלט להגדיל את היקף הוצאת הצווים בשלישון השני, כפי שיפורט בהמשך.
38. **יצוין כי 3,000 הצווים הראשונים במסגרת השלישון הראשון, הוצאו על בסיס סדרי עדיפויות שגובשו על-ידי מערכת הביטחון בחודש יולי 2024**, וזאת מתוך תפיסת מערכת הביטחון כי לצד משאבי הגיוס המוגבלים של צה"ל בעת הזו, צה"ל צריך תוספת כוח אדם מיידיית ככל הניתן לשורתיו, ומשכך נקבעו סדרי עדיפות שאמורים היו לשרת תכלית זו.
39. בעקבות האמור, גובשה בחודש יולי 2024 רשימה של תבחינים שלאורם קבעה מערכת הביטחון את סדר העדיפויות להוצאת צווי הקריאה לביצוע הליכי צו ראשון משלימים, ובהמשך גם לגיוס לשירות ביטחון. כך, תבחין מרכזי בקביעת סדרי העדיפויות הוא **גיל המלש"ב**, וזאת בשים לב לכך שגיל עשוי להשפיע על כשירות לשרת במערכים קרביים וביחידות הקצה. כמו כן, נעשה שימוש בתבחינים כמו **עבודה בהיקף משמעותי**, **לימודים במוסד להשכלה גבוהה והיעדרות מביקורות בישיבה**. יודגש, כי השימוש בתבחינים אלה בוצע בהתאם לעמדת גורמי המקצוע בצה"ל בלבד, ובניגוד לעמדת הגורמים הכלכליים הרלוונטיים במשרד האוצר.
40. נוסף על כך, נעשה שימוש בתבחינים המבקשים לנבא את כשירות המלש"ב לשירות במערכים חיוניים בצה"ל, כדוגמת מי שברשותו רישיון משא, באופן שיאפשר את השתלבותו במערך הנהיגה של צה"ל.
41. עוד באשר לשימוש בתבחינים אלו, הובהר כבר בחודש יולי 2024, במכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), ד"ר גיל לימון (מיום 19.7.24), **כי הם מעלים קושי משפטי בהיבטי שוויון ובהיבטים נוספים, ואולם ניתן לעשות בהם שימוש מוגבל בזמן, וזאת בשים לב לדחיפות בתחילת הליכי הגיוס ולצורכי הצבא ההולכים ומתגברים**. כפי שצוין במכתב:

"הגם שלא בלי קושי כאמור, בשים לב לדחיפות בתחילת הליכי הגיוס – הנובעת מכך שחובת הגיוס של בני הישיבות קמה לפי פסק הדין כבר ביום 1.7.2023 ומצורכי הצבא ההולכים ומתגברים בעת הזו, ובשים לב לתקדימיות שבדבר ולמידע החלקי הקיים ברשות הצבא ביחס לאוכלוסייה החרדית, הרי שביחס לשלישון הגיוס הנוכחי בלבד, ניתן לעשות שימוש תחילה בתבחינים שגובשו על ידי גורמי המקצוע בצבא, אשר לעמדתם המקצועית משקפים את יכולת הגיוס, את צרכי כוח האדם ואת דרך הגיוס האפקטיבית בטווח הזמן המידי. אולם, יש לפעול בשבועות הקרובים לקיים עבודת מטה, בשיתוף כלל גורמי המדינה הרלוונטיים, לקביעת תבחינים מעודכנים לגיוס בני

הישיבות לקראת המשך שנת הגיוס. זאת, תוך התחשבות בצרכי הצבא, בהשפעות האפשריות על מערך התמריצים של הציבור החרדי, בעיקרון השוויון (לרבות בתוך קבוצת בני הישיבות המיועדים לשירות ביטחון), ביעדי הגיוס המינימליים לשנת 2024 אליהם התחייבה המדינה בבג"ץ, ובהתחשב בתכנית הכוללת להגדלת מספר המתגייסים שעל מערכת הביטחון לקדם".

צילום מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 19.7.24 מצורף ומסומן מש/1.

42. בהמשך לכך יצוין, כי פעולות ומאמצי גיוס בני הציבור החרדי הוצגו במסגרת מספר דיונים בראשות היועצת המשפטית לממשלה בנושא יישום פסק הדין בעתירות הגיוס, בהשתתפות המשנים ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי ומשפט ציבורי-חוקתי), הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל, ראש מטה שר הביטחון, יועצת שר הביטחון, וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, ממשרד המשפטים, ממשרד הביטחון ומצבא ההגנה לישראל. מטרתם של הדיונים הייתה לדון בפעולות מערכת הביטחון ליישום פסק הדין של בית המשפט הנכבד, בהתאם לדין ובהתאם להתחייבות המדינה במסגרת ההליכים המשפטיים. במוקד ההנחיות שניתנו על-ידי היועצת המשפטית לממשלה במהלך הדיונים, עמד הצורך להוציא לפועל באופן מידי את תוכנית מערכת הביטחון על-מנת לעמוד בהתחייבות המדינה.

43. בתוך כך, בדיון מיום 9.9.24 (קרי, בטרם סיומו של השלישון הראשון) הוצגו נתונים הנוגעים לפעולות שננקטו ושצפויות להינקט בסוגייה, אשר חלקים ניכרים מהן פורטו לעיל. בתום הישיבה, שבה היועצת המשפטית לממשלה על נקודת המוצא המשפטית, שלפיה במצב החוקי הקיים אין בסיס למתן פטור גורף לתלמידי הישיבות ולהבחנה ביניהם לבין יתר חייבי הגיוס. בהמשך לכך הובהר, כי המספר המינימלי של 4,800 מתגייסים, אשר אינו הולם את צרכי הצבא ואת ערך השוויון, נמסר לבית המשפט הנכבד כאילוץ מעשי, הנגזר מיכולת ההיערכות והקליטה של הצבא בטווח הזמן המיידית, ואינו מהווה נקודת מוצא לשנת הגיוס הבאה, שבמהלכה יהיה על המדינה לגייס מתוך כלל אוכלוסיית חייבי הגיוס באופן שוויוני, בהתאם לצרכי הצבא. בהמשך לכך הנחתה היועצת המשפטית לממשלה, כי מערכת הביטחון נדרשת לפעול בטווח הזמן המיידית, כולל בדרך של הוצאת צווי גיוס ואכיפתם, להגדלת מספר המתגייסים, על-מנת לעמוד בהתחייבות המדינה לפעול לגיוס של 4,800 מתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, שאליו התחייבה המדינה לשנת גיוס 2024. על מערכת הביטחון להציג תכנית לשם הגדלת מספר המתגייסים, לרבות בשנת גיוס הבאה, בהקדם. לבסוף, צוין כי על גורמי הצבא להשלים את עבודת המטה לגיבוש תבחינים לגיוס בשלישונים הבאים של שנת הגיוס הנוכחית במועד שיאפשר להיערך לגיוס בשלישון השני.

צילום סיכום הישיבה מיום 9.9.24 מצורף ומסומן מש/2.

44. בהמשך, בדיון שהתקיים בראשות היועצת המשפטית לממשלה ביום 12.11.24 (לאחר תום השלישון הראשון), הציגו גורמי המקצוע בצה"ל את נתוני ההתייצבות לגיוס של תלמידי הישיבות, לרבות אלו שזומנו בשלישון הראשון של שנת הגיוס, וכן ביחס לתוכנית הגיוס לשלישון השני ולהפקת הלקחים שבוצעו לצורך גיבוש תוכנית זו. כך, הוצג כי על-פי תוכנית מערכת הביטחון, הנסמכת על המלצת גורמי המקצוע בצבא, ועל סיכומו של שר הביטחון דאז, כי בשלישון הגיוס השני יוגדל היקף הצווים פי שניים וחצי, **כך שיוצאו 7,000 צווי התייצבות**, במועדים שייפרשו לאורך השלישון.

45. עוד הוצג בדיון על-ידי נציג אגף כוח האדם בצה"ל, כי לתבחינים שאושרו לשלישון הראשון הייתה השפעה על מידת ההיענות לצווי הגיוס, וכי במהלך השלישון נערכו התייעצויות עם גורמי המקצוע במשרדי ממשלה נוספים, אשר הדגישו כי אין להשתמש בתבחינים המשפיעים על בחירתו של הפרט אם ללמוד בישיבה או לפעול במסגרת אחרת דוגמת עבודה או לימודים. אולם, בהתייעצויות אלה לא אותרו תבחינים פרטיקולריים אחרים המטרגטים את הפרט החרדי בהתאם לאי-לימודיו בישיבה, שיש בהם כדי לסייע בניבוי מידת ההצלחה של ההתייצבות הראשונית של בני הציבור החרדי, בהתאם לצרכי כוח האדם של צה"ל להביא להתייצבות מהירה ככל הניתן.

46. בסיכום הדיון, היועצת המשפטית לממשלה הנחתה **להוציא לפועל באופן מיידי את תכנית מערכת הביטחון שהוצגה בדיון**. אשר לתבחינים, נקבע, כי לנוכח צרכי הצבא הדחופים ועל אף הקשיים המשפטיים המשמעותיים הטמונים בכך, ביחס לשלישון השני בלבד, ניתן יהיה לעשות שימוש חלקי בלבד בתבחינים לקביעת סדרי העדיפויות להוצאת הצווים אשר שימשו להוצאת הצווים בשלישון הראשון, מעבר לתבחין הגיל. זאת, בשל הערכת גורמי המקצוע בצה"ל כי יש לתבחינים האמורים תועלת פונקציונאלית מבחינת צרכי הצבא הדחופים והצלחת הגיוס וזאת כאמור בניגוד לעמדת גורמי המקצוע במשרד האוצר.

47. כך, מבחינת תמהיל 7,000 הצווים שיוצאו בשלישון השני, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה כי 4,500 יהיו ללא תבחינים, למעט תבחין הגיל התואם את צרכי הצבא; ו-2,500 יהיו לפי התבחינים ששימשו להוצאת הצווים בשלישון הראשון, למעט אלו שנמצאו על-ידי גורמי המקצוע כלא מועילים; **וכי היחס האמור יישמר בכל חודש במהלך השלישון**. נוסף על כך, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה את גורמי הצבא לוודא כי במהלך שני החודשים הראשונים של השלישון השני (קרי, עד לסוף חודש דצמבר 2024), יוצאו לפחות מחצית מצווי הזימון, כדי שניתן יהיה להעריך עוד במהלך השלישון השני אם יש צורך בהגדלת מספר הצווים מעבר ל-7,000 שעליהם הוחלט באותה עת.

צילום סיכום הישיבה מיום 12.11.24 מצורף ומסומן **מש/3**.

48. בנוגע לתבחינים, יצוין כי ביום 26.11.24 נשלח לראש אגף כוח האדם בצה"ל מכתב מטעם סגני הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ובמסגרתו הובאה עמדת אגף התקציבים שלפיה, בין היתר, **"יש ליישם קריטריונים עניינים לדירוג המתגייסים, בראשם גיל המועמד לגיוס על מנת למצות את המתאימים לשירות משמעותי, ובפרט במקצועות הלחימה לאור המחסור המתואר על ידי מערכת הביטחון**. זאת, באופן

שיאפשר גיוס נרחב של האוכלוסיה החרדית בעתיד ויצמצם את המחירים הכלכליים למשק. אין ליישם קריטריונים העלולים להשפיע על בחירותיו של המועמד לגיוס". עוד צוין במכתב, כי "אופן הפעולה הנוכחי בו נוקט צה"ל עלול להביא להשלכות כלכליות שליליות בהיקף נרחב, שכן שליחת צווי הגיוס באופן ממוקד עבור מועסקים צפויה להביא לפגיעה מיידית במאמצים להשתלבות החברה החרדית בשוק העבודה".

צילום המכתב מטעם אגף התקציבים מיום 26.11.24 מצורף ומסומן מ/ש/4.

49. בהמשך הדברים, בדיון שהתקיים בראשות היועצת המשפטית לממשלה ביום 1.1.25, הוצג על ידי מערכת הביטחון מצב הדברים העדכני ביחס להליכי הגיוס של בני הציבור החרדי, לאחר חלוף מחצית השלישון השני, אשר עיקרו מפורט במסגרת תגובה זו.

צילום סיכום הישיבה מיום 1.1.25 מצורף ומסומן מ/ש/5.

50. במסגרת הדיון, נמסר כי כפי שידוע, צרכי הצבא המידיים השתנו באופן דרמטי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ונוכח תוכניות ההערכות להמשך. בהתאם, לעמדת מערכת הביטחון, לשם מילוי משימות הצבא, נדרשת הגדלה משמעותית ביותר של הסד"כ הסדיר, הרוב ביחידות לוחמות. זאת, אף תחת הנחה של הארכת השירות הסדיר, דחיית גיל הפטור ממילואים והמשך הטלת נטל מילואים מוגבר בהרבה על המתייצבים למילואים ביחידות לוחמות, לעומת כמות ימי המילואים עובר ליום 7.10.23.

51. נוכח זאת, נמסר כי לעמדת הצבא, גיוס משמעותי ואפקטיבי של חרדים, בעת הזו, מגלם צורך בטחוני מובהק ודחוף.

52. כמו כן, נמסר כי נדרש גיוס של חלק משמעותי מהמיועדים לשירות בטווח גילאים צעיר, הרלוונטי מבחינת הגיל והמצב המשפחתי לשירות ביחידות לוחמות.

53. בהמשך לשנמסר במהלך הדיון, נכון למועד כתיבת שורות אלו, כ-7,000 הצווים להתייצבות הוצאו, בהתאם לתמהיל שנכלל בהנחיית היועצת המשפטית לממשלה בנוגע לתבחינים כמפורט לעיל. יצוין כי מועדי ההתייצבות לביצוע הצווים הראשונים פרוסים על-פני החודשים דצמבר-פברואר, כאשר מועד ההתייצבות הראשון לגיוס חל ביום 26.12.24.

54. בתום הדיון, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה על הצעדים הנדרשים לקראת ישיבת מעקב נוספת שתיערך לקראת סוף חודש פברואר 2025, לשם הצגת הפקת הלקחים מהשלישון הנוכחי ותוכנית הפעולה לשלישון הבא. במסגרת זו, בין היתר, יישקלו הצעדים המתאימים, אם נתוני הגיוס לא יהיו מספקים.

לצורך הנוחות, להלן עיקר הנתונים הרלבנטיים שהוצגו בישיבה מיום 1.1.25, כפי שהופיעו בסיכום הישיבה:

- בשנת הגיוס הנוכחית, באפשרות צה"ל לקלוט לשורותיו 4,800 תלמידי ישיבות.

- בשנת הגיוס הבאה, באפשרות צה"ל לקלוט לשורותיו 5,760 תלמידי ישיבות.

- בשנת הגיוס שתחל בחודש יולי 2026, לא צפויה להיות מגבלה על יכולת הקליטה של תלמידי הישיבות לצה"ל.

- מספר תלמידי הישיבות שהגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד על כ-80,000. יודגש כי במהלך הדיון הובהר שמדובר במספר שמשקף את מי שחסה תחת פרק ג'1 במועד פקיעתו, וכן את מי שהיה "מועמד למעמד" תורתו אומנותו במועד פקיעת פרק ג'1. כמו-כן, הובהר בדיון כי מדובר במספר שהולך וקטן (חלק מאוכלוסייה זו גויס, חלקה קיבל פטור בהתאם לעילות הקיימות בדיון, כדוגמת פטור רפואי וכיו"ב).

- נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות מלש"בים שהם תלמידי ישיבות.

- עד כה, על-פי הנתונים העדכניים שמצויים בידי צה"ל, אשר משקפים את שלישון הגיוס הראשון (עד סוף חודש אוקטובר 2024), התגייסו 916 מלש"בים תלמידי ישיבות.

- בשלישון הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לתלמידי ישיבות. מתוכם התייצבו לתהליכי הגיוס 397 מלש"בים, 236 מתוכם השלימו את הליכי ההתייצבות, ועשרות גויסו בפועל. כמו כן, נשלחו 1,055 צווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק, ו-1,439 התראות לפני הוצאת צו לפי סעיף 12 האמור. יובהר כי נכון למועד כתיבת שורות אלו, חלה עליה מסוימת במספרים אלו, כפי שפורט לעיל.

- בשלישון הגיוס הנוכחי (השלישון השני) נשלחו 7,000 צוים לתלמידי ישיבות, וביחס למרביתם טרם הגיעו מועד ההתייצבות שנקבע בצו.

- משרד הביטחון וצה"ל פועלים באופן אינטנסיבי להרחבת השירות של תלמידי ישיבות בצה"ל. בין היתר פועל צה"ל להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולים חדשים.

- בימים אלה צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לתלמידי ישיבות ונקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. זאת, כחלק מתוכנית כוללת שמקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של הרמטכ"ל וסגנו.

55. עוד יצוין, כי ביום 2.1.25 שלחה היועצת המשפטית לממשלה מכתב לשר הביטחון, ובמסגרתו התייחסה, בין היתר, להצעת החוק המתגבשת בנושא גיוס בני הישיבות, על בסיס הצעת החוק הישנה, שעליה הוחל דין רציפות.

צילום המכתב מיום 2.1.25 (אליו צורף סיכום הדיון מיום 1.1.25, נספח מש/5 לעיל), מצורף ומסומן מש/6.

במענה למכתב היועצת, נשלח מכתבו של מזכיר הממשלה בנושא.

צילום המכתב מטעם מזכיר הממשלה מצורף ומסומן מש/7.

יצוין, כי מכתבים אלו צורפו במסגרת בקשה שהגישה המדינה ביום 5.1.25 בבג"ץ 4769/24. למען הסדר הטוב, צילום של הבקשה האמורה מצורף ומסומן מ/8.

56. להשלמת התמונה יצוין, כי שר הביטחון, אשר נכנס לתפקידו ביום 7.11.24 אפשר לצה"ל להמשיך ולפעול בהתאם להחלטות שהתקבלו ולהתחייבויות שניתנו, לרבות משלוח צווים לבני הציבור החרדי. שר הביטחון מקיים שיח עם כלל הגורמים הרלוונטיים ולומד את הסוגיה המורכבת.

57. למען הסדר הטוב יובהר, כי ההתייחסות בתגובה זו לבני הציבור החרדי, מתבססת על ההגדרה שהייתה קבועה בפרק ג'1 שפקע כאמור ועל האופן שבו פעל צה"ל בעניין זה עובר לפקיעת החוק (כפי שניתן למדוד אותם בנקודת הזמן הנוכחית, בהינתן שמדידה מדויקת שלהם כרוכה במיצועי תהליכי העברות מידע בין משרדי הממשלה, אשר טרם הושלמו).

58. נוסף על כך, חשוב להבהיר כי בהתאם למדיניות רשויות הגיוס ביחס לכלל האוכלוסייה, ההתייחסות ל"צו הראשון" היא רק שלב ראשון בשרשרת הליך הגיוס, אשר עשוי לארוך מספר חודשים. זאת, כתלות בנתוני המלש"ב, במועד ההכשרה הרלוונטית ובצרכי הצבא. בהקשר זה יובהר כי מדידת קצב ההתקדמות בגיוס (ביחס ליעדים שהציבה המדינה) בסוף השלישון נשענת הן על מיצועי הצווים שנשלחו, והן על קצב הגיוס בכלל אפיקי הגיוס שתוארו לעיל.

59. כך, אם מלש"ב חרדי שקיבל צו התייחסות אישי לא התייצב בלשכת הגיוס להשלמת הליכי הצו הראשון, צפויים להינקט נגדו כל הצעדים החוקיים העומדים לרשות הצבא על מנת להבטיח התייחסות. דהיינו: הוא יזומן פעם נוספת להשלמת הליכי הצו הראשון; אם הוא לא יתייצב גם לזימון השני, ייעשו ניסיונות לאתר אותו באופן טלפוני; ולאחר מכן, אם הוא לא יתייצב, בחלוף פרק הזמן הקבוע בנהלי רשויות הגיוס, יישלח אליו מכתב המזהיר כי אם לא יתייצב להשלמת הליכי צו ראשון – יוצא בעניינו של המלש"ב צו התייחסות לשירות ביטחון מכוח סעיף 12 לחוק שירות ביטחון, המאפשר לגייס את המלש"ב לשירות צבאי אף שכשרו הרפואי טרם נקבע. אם המלש"ב לא יתייצב על אף האמור במכתב ההתראה – יוצא בעניינו צו גיוס (המכונה "צו 12") ובהמשך, אם לא יתייצב, הוא יוכרז כ"משתמט". לאחר הוצאת צו 12, ככלל, פרטי המלש"בים עוברים למשטרת ישראל לטובת אכיפת חובת ההתייחסות (בהתאם לסעיף 52 לחוק), וכן עוברים לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך אכיפה של איסור יציאה מהארץ ללא קבלת היתר של רשויות הגיוס, בהתאם לסמכות המוקנית לכך בדין.

60. נכון למועד כתיבת שורות אלו, המלש"בים החרדים שלא התייצבו למועד הזימון הראשון שנקבע עבורם, זומנו למועד התייחסות נוסף, וביחס ל-1,234 הוצא צו גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות ביטחון. יובהר, כי בהתאם ל"שרשרת" הצעדים שתוארה בסעיף הקודם, במהלך חודש ינואר יחולו ראשוני מועדי ההתייחסות לפי "צו 12" של המלש"בים החרדים שנשלחו להם צווי הגיוס הראשוניים בתחילת השלישון הראשון. אלו שלא יתייצבו ייחשבו כעוברים עבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות.

61. במקביל לתהליכי הזימונים להשלמת הליכי צו ראשון, התקיימו כבכל שנה ימי גיוס לצה"ל, שבמהלכם מתגייסים לשירות גם מקרב האוכלוסייה החרדית למסלולים ייעודיים שקיימים עבורה. נכון לספירה

ראשונית שבוצעה ביחס למתגייסי השלישון הראשון, התגייסו 916 חיילים מקרב בני הציבור החרדי לשורות הצבא (מדובר בעליה ביחס לכ-500 מתגייסים מקרב בני הציבור החרדי בממוצע בשנים קודמות, בתקופת הזמן המקבילה).

62. בטרם סיומו של פרק זה, יצוין כי ביום 19.12.24 פורסם ברשומות "צו פוקד כללי" בחתימת מפקדת מיטב בהתאם לסעיף 55(א) לחוק שירות ביטחון, אשר קורא לכלל המלש"בים בטווחי הגילאים הרלוונטיים להתייצב להליכי בדיקה ורישום, ולכל יוצאי הצבא בטווחי הגילאים הרלוונטיים להתייצב לשירות ביטחון.

63. למעשה, צו הפוקד הכללי מאפשר להימנע ממצב שבו מלש"ב או יוצא צבא עוצם עיניו מחובת השירות הכללית, וזוכה לקיצור שירות או לפטור משירות, מקום בו נפל פגם בצו האישי הנשלח אליו או במקרה בו הצו האישי שיצא בעניינו לא הובא לידיעתו של מלש"ב או יוצא צבא כנדרש. בנסיבות אלו, ניתן לפנות לצו הפוקד הכללי שחל בתקופה הרלוונטית כדי לבחון את חוקיות קריאתו לשירות ביטחון.

64. צו מסוג זה חל ביחס לכלל האוכלוסייה, ובכלל זאת גם ביחס לאוכלוסיית תלמידי הישיבות שלא קיבלו פטור משירות והם מחויבים כיום בגיוס לפי חוק שירות ביטחון.

עמדת המדינה

65. נקודת המוצא המשפטית לענייננו, שעליה אין חולק, היא כי על-פי המצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות, אין בסיס חוקי להמשך מתן פטור גורף לתלמידי הישיבות ולהבחנה בינם לבין יתר חייבי הגיוס. **שנית**, לצה"ל צורך קריטי בחיילים. **שלישית**, אין חולק בדבר חשיבות ערך השוויון בגיוס לצה"ל.

לעמדת המדינה, יש חשיבות יתרה לכך שהשינוי הנדרש במדיניות ובאופן פעולתו של צה"ל, יתבצע בשום שכל, וגם בשים לב ליכולות הקליטה של צה"ל כפי שפורט לעיל. הליך גיוס המתחשב ביכולות הקליטה של צה"ל כמפורט לעיל, נדרש על מנת שלא נימצא פוגעים בפעולתו התקינה של צה"ל, משעה שמאמץ הגיוס מתנהל תוך ניהול מלחמה עצימה ומרובת חזיתות, ובמקביל לביצוע תהליכי בניין כוח עצימים שנועדו גם הם לאפשר את מילוי צרכי כוח האדם של הצבא באופן מידי; ומשעה שצה"ל נדרש לפעול באופן מיידי, לגייס היקף נרחב מקרב האוכלוסייה החרדית, ונדרש לשם כך ביצוע היקף בלתי מבוטל של פעולות שמטרתן העמדת תשתיות ויצירת כלים שיאפשרו את הצלחת הגיוס.

כפי שפורט לעיל, היקף המגויסים שאותו צה"ל התחייב כי יהיה ביכולתו לקלוט, משקף את היכולת התשתיתית למיין, להעריך, לגייס ולשלב בשירות את בני הציבור החרדי, הדורשים מענה ייחודי. שילובה של אוכלוסייה זו – המחייב התאמות בכל הרבדים שהוזכרו לעיל, מחייב את צה"ל להיערכות משמעותית, תוך וידוא כי משימות הליבה של צה"ל, לרבות הגיוס הכללי שממשיך להתקיים כל העת, והמאמץ המלחמתי העצים, המתנהל בשבע זירות, אינם נפגעים. אל מול עיתוי פקיעתו של פרק ג'1 ופסק הדין של

בית המשפט הנכבד בעתירות הגיוס, הרי שהיעד שהוצב ביחס לטווח הזמן המייד, שעומד על שילוש בקירוב של כמות המתגייסים מקרב הציבור החרדי, מגלם גידול משמעותי, רחב היקף ומאתגר.

פעולות ההיערכות של צה"ל, אשר פורטו בהרחבה לעיל, המבוצעות במטרה להביא למימוש חובת הגיוס של בני הציבור החרדי לצה"ל, כוללות בין היתר יצירת תשתיות חדשות כמעט יש מאין, הקמת יחידות חדשות, ביצוע התאמות משמעותיות בשירות ובמדיניות, וכיוצא באלו. זאת, מתוך שאיפה לפעול כדי להגדיל את היקפי הגיוס ולשפר את יכולתו של צה"ל לקלוט את בני האוכלוסייה הזו ולמצותם באופן מיטבי בשירות אפקטיבי.

66. כפי שתואר, המספר המינימאלי של 4,800 מתגייסים לשנת הגיוס הנוכחית, אשר אין חולק כי אינו הולם את צרכי הצבא בעת הזו ואת ערך השוויון, נמסר לבית המשפט הנכבד כאילו מעשי, הנגזר מיכולת ההיערכות והקליטה של הצבא בשנת הגיוס הנוכחית (קרי – בטווח הזמן המייד) – בשים לב למאפייני האוכלוסייה כאמור, לתשתיות הקיימות לגיוס אוכלוסייה זו, למגבלת המשאבים, ולמצב המלחמה. באופן דומה, יכולת ההיערכות של הצבא מוגבלת גם ביחס לאופן הטיפול והקליטה בלשכות הגיוס לצורך ביצוע הליכי צו ראשון, ומכך נגזר גם היקף הזימונים להשלמת הליכים אלו המוצאים על-ידי צה"ל בכל שלישון, בהתאם לתוכנית הגיוס שפורטה לעיל. עוד יובהר כי לצבא קיימת שליטה על יכולות הקליטה שלו, על הגדרת צרכיו ועל השימוש בארגז הכלים המוקנה לרשויות הגיוס על-פי דין; מטבע הדברים, אין לצבא שליטה על כלל הגורמים החברתיים והאחרים אשר משליכים באופן משמעותי על מידת הציות של המלש"בים החרדים לצווי הגיוס שנשלחים אליהם. עם זאת, ברי כי צה"ל נדרש לקחת בחשבון את היקף ההיענות לגיוס בהתאם לצוים שנשלחו, המשליך, בין היתר, על מספר הצווים אשר יש להוציא כדי לעמוד ביעדי הגיוס, כפי שאף בא לידי ביטוי במעבר מהשלישון הראשון לשלישון השני.

67. יתר על כן, כפי שפורט לעיל, רשויות הצבא אוכפות את התייצבותם של בני הציבור החרדי להליכי הצו הראשון, ואין יסוד לטענות שעלו בהקשר זה במסגרת העתירות שלפנינו. כך, בהתאם למדיניות הקיימת בצה"ל, מתקיים תהליך של קריאה להשלמת הליכים, הקובע כי מי שלא יתייצב להליכים אלו, יוסיף להיקרא פעמים נוספות, בתוך טווחי זמנים קבועים, עד להוצאת צו 12 והכרזת השתמטות בסיום התהליך.

68. **בשים לב לאמור לעיל, תציע המדינה כי תינתן בידה רשות להגיש הודעה מעדכנת מטעמה לבית המשפט הנכבד עד ליום 1.4.25**, ובמסגרתה יפורטו המשך התוכניות, המאמצים והסקת המסקנות ביחס לגיוס בני הישיבות במהלך שלישון הגיוס השני ולקראת שלישון הגיוס השלישי.

69. העובדות המפורטות בתגובה זו (למעט העובדות המפורטות בסעיפים 12, 13 ו-48) אושרו על ידי תא"ל שי טייב, המשמש בתפקיד ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח אדם באגף כוח אדם בצה"ל, ותצהיר מטעמו יוגש לבית המשפט הנכבד בהקדם אפשרי.

העובדות המפורטות בסעיפים 12, 13 ו-48 נתמכות בתצהירה של גב' נטע בר-זיו, רכזת תעסוקה באגף התקציבים במשרד האוצר.

היום, ח' בטבת ה'תשפ"ה

8 בינואר 2025

שי כהן, עו"ד

סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

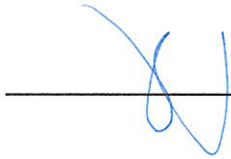
אבי מיליקובסקי, עו"ד

ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, נטע בר זיו, ת"ז 305064784 מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני משמש בתפקיד רכזת תעסוקה באגף התקציבים במשרד האוצר.
2. תצהירי זה ניתן כתמיכה לעובדות המפורטות בסעיפים 12-13 ו-48 בתגובה המקדמית מטעם המשיבים בבג"ץ 5819/24, בג"ץ 27156-08-24 ובבג"ץ 55368-08-24 (להלן: "התגובה המקדמית").
3. העובדות המפורטות בסעיפים 12-13 ו-48 לתגובה המקדמית ידועות לי מתוקף תפקידי והן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. אני מצהיר כי זה שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, ינון גוטגליק עו"ד, מ.ר. 48219 מאשר בזה כי ביום 7 בינואר 2025 הופיע בפניי הגב' נטע בר זיו המוכרת לי אישית, ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת ושאם לא תעשה כן תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, חתמה בפניה על תצהירה.

ינון גוטגליק, עו"ד
מ.ר. 48219
משרד האוצר, קמח 1 ירושלים

תוכן עניינים

עמ'	שם הנספח	מס'
22	צילום מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 19.7.24	מש/1
25	צילום סיכום הישיבה מיום 9.9.24	מש/2
29	צילום סיכום הישיבה מיום 12.11.24	מש/3
33	צילום המכתב מטעם אגף התקציבים מיום 26.11.24	מש/4
38	צילום סיכום הישיבה מיום 1.1.25	מש/5
42	צילום המכתב מיום 2.1.25	מש/6
48	מכתב מזכיר הממשלה מיום 5.1.25	מש/7
51	צילום בקשה מטעם המדינה לצירוף מסמכים בבג"ץ 4769/24 מיום 5.1.25	מש/8

נספח מש/1

**צילום מכתבו של המשנה ליועצת
המשפטית לממשלה מיום 19.7.24**

עמ' 22

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

ירושלים: י"ג בתמוז התשפ"ד

19 ביולי, 2024

לכבוד

עו"ד איתי אופיר

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

שלום רב,

הנדון: יישום פסק הדין בעתירות הנוגעות לגיוסם של תלמידי ישיבות

סמך: מכתבי מיום 25.6.2024; מכתבו של אל"מ גל עשהאל מיום 18.7.2024

במכתבי שבסימוכין, שעסק ביישומו של פסק הדין של בית המשפט העליון בבג"ץ 6198/23 **התנועה למען איכות השלטון נ' שר הביטחון** (להלן: **פסק הדין**), הובהר כי על מערכת הביטחון לפעול באופן מיידי לביצוע פסק הדין לגיוסם של תלמידי הישיבות החייבים בשירות צבאי, בהתאם לצרכי הצבא וליכולותיו.

בהמשך לעבודת המטה שנערכה במערכת הביטחון ליישום פסק הדין, ולהתייחסותה של הפרקליטה הצבאית הראשית לכך, נביא להלן את תמצית עמדתנו בנושא, על דעת היועצת המשפטית לממשלה:

1. בפסק הדין קבע בית המשפט העליון, כי בעת הזו אין תשתית חוקית המאפשרת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדיות, וכי על המדינה לפעול לאכיפת הוראות חוק שירות ביטחון בעניינם. וכך נקבע, "הפרת עיקרון השוויון בהקשר זה תעלה כדי אכיפה סלקטיבית [...] ותהווה פגם חמור בהפעלת שיקול דעתו של הפוקד" (פס' 58 לפסק הדין). בית המשפט התייחס למצב הביטחוני, וקבע כי בשים לב לעמדתה העדכנית של מערכת הביטחון, לפיה קיים צורך דחוף בכוח אדם נוסף, נדרש הפוקד לתת דעתו לצרכים העדכניים בהפעלת סמכותו (ראה פס' 59 לפסק הדין).

2. **כנגזרת מכך, המצב המשפטי מחייב הוצאת צווי גיוס באופן מיידי, בהיקף הנדרש על מנת להביא למידת ההתייצבות הדרושה, על פי הערכת גורמי המקצוע בצה"ל.** הוצאת הצווים לשלישון הגיוס הנוכחי (חודשים יולי-אוקטובר), ומספר המגויסים המיועדים למחזור זה מקרב הציבור החרדי, חייבים להלוו את החלק היחסי מיעדי הגיוס המינימליים לשנת 2024, שבהם התחייבה המדינה לעמוד – 4,800 מגויסים. בנוסף, על מערכת הביטחון להציג בהקדם תכנית להגדלת המספר הראשוני האמור, בהתאם לצרכי הצבא ולערך השוויון.

3. באשר לתבחינים שהוצגו להוצאת הצווים לשלישון הגיוס הנוכחי בעבור מועמדים לשירות ביטחון המשתייכים לקבוצת בני הישיבות – אלו מעוררים קשיים ממשיים בהיבט השוויון,

ובכל הנוגע להשפעתם על מערך התמריצים להמשך הגיוס של הציבור החרדי. גיוס בני הישיבות צריך להיעשות באופן שוויוני, תוך הרחבה שיוויונית של מעגלי הגיוס בקרב החברה החרדית לאורך שנת הגיוס. לא ניתן לאפשר מצב שבו, על דרך הכלל, ניתנת עדיפות לגיוסם של בני הציבור החרדי, אשר היו זכאים בעבר לדחיית שירות מכוח פרק ג'1 לחוק שירות הביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 שפקע, שידוע על כך שהם עובדים או לומדים במוסדות להשכלה גבוהה.

4. הגם שלא בלי קושי כאמור, בשים לב לדחיפות בתחילת הליכי הגיוס – הנובעת מכך שחובת הגיוס של בני הישיבות קמה לפי פסק הדין כבר ביום 1.7.2023 ומצורכי הצבא ההולכים ומתגברים בעת הזו, ובשים לב לתקדימיות שבדבר ולמידע החלקי הקיים ברשות הצבא ביחס לאוכלוסייה החרדית, הרי שביחס לשלישון הגיוס הנוכחי בלבד, ניתן לעשות שימוש תחילה בתבחינים שגובשו על ידי גורמי המקצוע בצבא, אשר לעמדתם המקצועית משקפים את יכולת הגיוס, את צרכי כוח האדם ואת דרך הגיוס האפקטיבית בטווח הזמן המיידית. אולם, יש לפעול בשבועות הקרובים לקיים עבודת מטה, בשיתוף כלל גורמי המדינה הרלוונטיים, לקביעת תבחינים מעודכנים לגיוס בני הישיבות לקראת המשך שנת הגיוס. זאת, תוך התחשבות בצרכי הצבא, בהשפעות האפשריות על מערך התמריצים של הציבור החרדי, בעיקרון השוויון (לרבות בתוך קבוצת בני הישיבות המיועדים לשירות ביטחון), ביעדי הגיוס המינימליים לשנת 2024 אליהם התחייבה המדינה בבג"ץ, ובהתחשב בתכנית הכוללת להגדלת מספר המתגייסים שעל מערכת הביטחון לקדם.

בברכה,
 ד"ר גיל לימון, עו"ד
 המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
 (משפט ציבורי-מינהלי)

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
 אלופה יפעת תומר-ירושלמי, הפרקליטה הצבאית הראשית
 עו"ד אביטל סומפולניסקי, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
 עו"ד ענר הלמן, מנהל מחלקת הבג"צים

נספח מש/2

צילום סיכום הישיבה מיום 9.9.24

עמ' 25

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ט' אלול תשפ"ד
12 ספטמבר 2024
מס' מסמך: 004-99-2024-016304
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: סיכום דיון בעניין יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות

א. כללי

ביום 9.9.24 התקיים דיון בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות המשנים ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי ומשפט ציבורי-חוקתי), הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, היועץ המשפטי למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל, ראש מטה שר הביטחון, יועצת שר הביטחון, וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון וצה"ל.

כידוע, בפסק דינו מיום 25.6.24 קבע בית המשפט העליון, כי המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדיות, בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. הובהר כי "הפרת עיקרון השוויון בהקשר זה תעלה כדי אכיפה סלקטיבית [...] ותהווה פגם חמור בהפעלת שיקול דעתו של הפוקד" (ר' סעיף 58 לפסק הדין). בית המשפט התייחס גם למצב הביטחוני וקבע, כי בשים לב לעמדתה העדכנית של מערכת הביטחון, לפיה קיים צורך דחוף בכוח אדם נוסף, נדרש הפוקד לתת דעתו לצרכים העדכניים בהפעלת סמכותו (ר' בסעיף 59 לפסק הדין).

כנגזרת מכך, בטווח הזמן המיידי, נדרשת מערכת הבטחון לפעול, כולל בדרך של הוצאת צווי גיוס ואכיפתם, על מנת לעמוד ביעד הגיוס המינימאלי שאליה התחייבה המדינה לשנת הגיוס 2024 (יולי 2024 עד סוף יוני 2025) של 4,800 מגויסים.

מטרת הדיון הייתה לדון בפעולות מערכת הביטחון ליישום פסק דינו של בית המשפט העליון, בהתאם לדיון ובהתאם להתחייבות המדינה במסגרת ההליכים המשפטיים. לשלמות התמונה יצוין, כי לאחר שניתן פסק הדין, הוגשו שלוש עתירות בהן עולות טענות ביחס לאופן יישום פסק הדין, לרבות לעניין מספר צווי הגיוס שנשלחים לבני הישיבות ובעניין התבחינים לשליחת הצווים. על המדינה להשלים בהקדם את גיבוש התייחסותה לעתירות אלה (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

ב. נתונים ועובדות

במהלך הדיון הציגו גורמי המקצוע והמשפט בצה"ל ונציגי מערכת הביטחון נתונים ועובדות, שאלה עיקריהם:

1. באשר למועמדים לשירות ביטחון שעל-פי דין הגיע מועד קריאתם לצו ראשון (ככלל, אלו שהגיעו לגיל 16.5), רשויות הצבא נוהגות בהם כפי שנוהגות באוכלוסייה הכללית, קרי נשלחים אליהם צווי התייצבות.
2. באשר ליתר חבי הגיוס, מערכת הביטחון מחויבת להבטחת המספר המינימאלי של 4,800 מתגייסים לשנת הגיוס הנוכחית, תוך שתהליכי הגיוס יפרשו על פני שלושה "שלישונים" לאורך שנת הגיוס: יולי 2024 עד אוקטובר 2024; נובמבר 2024 עד פברואר 2025 ומרץ 2025 עד יוני 2025.
3. על פי תכנית מערכת הביטחון, במהלך השלישון הראשון נשלחו 3,000 צווים ראשונים. מועד ההתייצבות ביחס לכ-2,000 מהם חלף, ומועד ההתייצבות ביחס ל-1,000 הנותרים יחול במהלך חודש ספטמבר. במקביל, נעשים מאמצים נוספים לגיוס. נכון למועד הדיון, בשלישון הראשון התגייסו כ-565 מתגייסים בני הציבור החרדי. מתוכם, קבוצה קטנה בלבד הם מתגייסים שנשלחו אליהם צווי ההתייצבות האמורים.
4. גורמי הצבא ומשרד הביטחון הבהירו, כי נעשים מאמצים למצות את פוטנציאל המתגייסים מהקבוצה שאליה נשלחו הצווים בשלישון הראשון, ולהפקת לקחים וטיוב תהליכי הגיוס, ובכלל זאת: קריאות חוזרות להתייצבות למי שלא התייצבו; ביצוע פעולות שונות מול מי שלא התייצבו; טיוב תהליכי הגיוס; הקמת מסגרות חדשות והתאמות ביחס לאופן הוצאת 1,000 הצווים האחרונים, כאמור לעיל. כמו כן, הובהר על ידי גורמי הצבא, כי יינקטו כל הצעדים הדרושים כלפי מי שהוצא בעניינו צו גיוס והוא לא התייצב כנדרש, כפי שנקטים כלפי מי שאינם מתייצבים לגיוס מהאוכלוסייה הכללית. משמעות הדבר היא, בין היתר, הוצאת צו לפי סעיף 12 לחוק שירות ביטחון – צו כאמור מאפשר הטלת מגבלות שונות על הפרט. כמו כן, עדכנו גורמי צה"ל כי הם פועלים להקמתה של לשכת גיוס חדשה, להגברת מאמצי הגיוס.
5. עמדת צה"ל, כפי שהוצגה על ידי גורמי המקצוע, היא כי יש להיערך להגדיל את כמות צווי הגיוס בשלישון השני ל-5,000.
6. ראש מטה שר הביטחון הציג בדיון את עמדת שר הביטחון לפיה, בעת הזו יש למצות את פוטנציאל הגיוס מכלל צווי הגיוס שנשלחו בשלישון הראשון, ורק לאחר השלמת הפקת לקחים בתום השלישון הראשון, בשים לב לתוצאותיו הסופיות, יוחלט על צעדים להמשך.
7. כזכור, בחודש יולי 2024 הובהר שתבחיני הגיוס ששימשו את רשויות הצבא במסגרת השלישון הראשון מעלים קושי משפטי בהיבטי שוויון ובהיבטים נוספים, ועל כן לא יוכלו לשמש את רשויות הצבא לשלישון הגיוס הבאים. עוד עולה מהנתונים לעיל, כי תבחינים אלו לא היו אפקטיביים עד כה. בישיבה לא הוצגו תבחינים עדכניים, למעט תבחין הגיל, אך נמסר כי הרמטכ"ל הנחה לגבש תבחינים נוספים, בשיתוף עם משרדי הממשלה, והעבודה טרם הושלמה.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

היועצת המשפטית לממשלה סיכמה כדלקמן:

1. על פי המצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק דינו של בית המשפט העליון, אין בסיס חוקי למתן פטור גורף לתלמידי הישיבות ולהבחנה בינם לבין יתר חבי הגיוס.

המספר המינימאלי של 4,800 מתגייסים, אשר אינו הולם את צרכי הצבא או את ערך השוויון, נמסר לבית המשפט כאילוץ מעשי הנגזר מיכולת ההיערכות והקליטה של הצבא בטווח הזמן המייד, ואינו מהווה נקודת מוצא לשנת הגיוס הבאה. על המדינה לגייס בשנת הגיוס הבאה מתוך כלל אוכלוסיית חבי הגיוס באופן שוויוני, בהתאם לצרכי הצבא. בהתאם להתחייבות בבג"ץ, מערכת הביטחון מחויבת לפעול להגדלת מספר המתגייסים, ועליה להציג תכנית לשם כך בהקדם.
2. יש לפעול באופן שוטף להבטחת עמידה ביעדי הגיוס המינימאליים שאליהם התחייבה המדינה לשנת גיוס זו. הוצאת הצווים לשלישון הבא, ומספר המגויסים המיועדים למחזור זה מקרב תלמידי הישיבות, חייבים להלום את החלק היחסי מיעדי הגיוס המינימאליים לשנת 2024, בהתאם להערכת גורמי המקצוע באשר למידת ההתייצבות הצפויה.
3. על גורמי הצבא להשלים את עבודת המטה לגיבוש תבחינים לגיוס בשלישונים הבאים של שנת הגיוס הנוכחית, במועד שיאפשר להיערך לגיוס בשלישון השני. לא ניתן יהיה להמשיך לפעול בהתאם לתבחינים ששימשו לשלישון הראשון. התבחינים צריכים להביא בחשבון, בין היתר, את השיקולים הבאים: צרכי הצבא; ערך השוויון, תוך שהוצג בדיון תבחין הגיל כדוגמא לתבחין שוויוני; עמדות משרד האוצר ביחס להשפעות כלכליות והיבטי השתתפות בשוק העבודה, כחלק מעבודת המטה. חשיבותם של הליכי הפקת הלקחים שהוזכרו בישיבה להצלחת מאמצי הגיוס ברורה והפקת הלקחים מבורכת. נדרש כמובן לבצעם באופן שלא יעכב את מאמצי הגיוס בשלישון השני ויפגע בעמידת המדינה ביעדים שאליהם התחייבה.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה

נספח מש/3

צילום סיכום הישיבה מיום

12.11.24

עמ' 29

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"א חשוון תשפ"ה
12 נובמבר 2024
מס' מסמך: 004-99-2024-022629
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: **יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות**
סימוכין: סיכום דיון בראשות היועצת המשפטית לממשלה בנושא שבנדון מיום 12.9.24; סיכום דיון בראשות שר הביטחון בנושא סטטוס שילוב חרדים מיום 5.11.24

א. כללי

היום, 12.11.24, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרדי ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון וצה"ל.

תכלית הדיון הייתה לקבל עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

במסגרת הדיון הובהר פעם נוספת, כי במצב החוקי הקיים ובהתאם לפסק דינו של בית המשפט העליון מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדיות, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי שיגויסו, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו. אמנם הדיון התמקד בפעולות מערכת הביטחון להשגת היעד של 4,800 מתגייסים, אך מספר זה אינו תואם את צרכי הצבא או את ערך השוויון. על מערכת הביטחון להציג בהמשך השנה את תכנית הגיוס לשנת הגיוס הבאה, בהתאם לחוק שירות ביטחון, ובכלל זה את הצעדים שיינקטו להגדלת היקף המלש"בים שיגויסו מתוך האוכלוסייה האמורה.

ב. נתונים ועובדות

בפתח הדיון הציג ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי הצבא המיידיים, הפקת לקחים משלישון הגיוס הראשון (יולי-אוקטובר 24) וכן הוצגה תכנית גיוס לשלישון הגיוס הבא כפי שאושרה במערכת הביטחון (נובמבר 24-פברואר 25). נציין את עיקרי הדברים הדרושים לעניין:

1. צרכי הצבא דורשים את הגדלת הסד"כ הסדיר בכ-10,000 חיילים לפחות, מתוכם כ-7,500 לתפקידי לחימה, וזאת תחת הנחה של המשך הטלת נטל מילואים מוגבר, לעומת הנטל שהיה עובר ליום 7.10.23.

2. מספר בני הישיבות החרדיות אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד כיום על למעלה מ-70,000.
3. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
4. עד כה, בשלישון הגיוס הראשון, התגייסו 916 מתגייסים שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון, עובר לפקיעתו.
5. בשלישון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התייצבו בלשכות הגיוס עד כה 273 בני ישיבות, ומתוכם התגייסו 48.
6. לעמדת גורמי המקצוע בצבא, לתבחינים שאושרו לשלישון הגיוס הראשון בלבד היתה השפעה מסוימת על מידת ההיענות לצווי הגיוס, בעיקר בפעימה הראשונה. עוד צוין, כי במהלך השלישון נערכו התייעצויות עם גורמי המקצוע במשרדי ממשלה נוספים, אך לא אותרו תבחינים רלוונטיים נוספים.
7. על פי תכנית מערכת הביטחון, בהתאם להמלצת גורמי המקצוע בצבא, החל מיום 17.11.2024, יוצאו בשלישון הגיוס הנוכחי 7,000 צווי התייצבות, במועדים אשר ייפרשו לאורך השלישון.
8. מבוקש כי תעשה פנייה לבית המשפט בבקשה להארכת הצו הזמני "שמונע הפחתה של תקופות שירות או כל תקופה רלוונטית אחרת לעניין גיוסם ושירותם של תלמידי הישיבות" (כפי שנוסחו בפסק הדין), כדי להימנע ממתן פטור מגיוס בשל חלוף הזמן, בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק שירות ביטחון.
9. לפני מספר ימים הוצא "צו פוקד כללי", המתייחס, בין היתר, לכלל הציבור לרבות לציבור המלשב"ים בני הישיבות החרדיות.
10. לכ-2,000 מתוך 3,000 מזומנים לצו ראשון להתייצבות לרישום ולבדיקה בשלישון הראשון, נשלח צו שני, ולקרוב ל-1,000 מבין המזומנים נשלחה התראה לפיה אי שיתוף פעולה מצידם צפוי להוביל להוצאת פקודת מעצר כנגדם.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. יש להוציא לפועל באופן מיידי את תכנית מערכת הביטחון כפי שהוצגה לעיל, לשם עמידה בהוראות הדין ובהתחייבויות המדינה בבית המשפט.
2. עיכוב בהוצאת צווי ההתייצבות או הוצאתם בהיקף נמוך שיפגע באפשרות לעמוד בהתחייבות שניתנה לבג"ץ לגייס 4,800 מלש"בים בשנת הגיוס הנוכחית מנוגדים לדין.
3. כפי שהובהר בעבר, יש קושי משפטי משמעותי בשימוש בתבחינים ששימשו להוצאת צווי ההתייצבות בשלישון הראשון. עם זאת, בשל צרכי הצבא הדחופים, וביחס לשלישון הגיוס השני בלבד, ניתן לעשות שימוש חלקי בתבחינים נוספים מעבר לתבחין הגיל, בשל הערכת גורמי המקצוע שיש להם תועלת פונקציונלית מבחינת צרכי הצבא הדחופים והצלחת הגיוס.
4. על כן, לבקשת מערכת הביטחון כפי שהוצגה בדיון, צווי הגיוס בשלישון הנוכחי יישלחו לפי התמהיל הבא: 4,500 ללא תבחינים, למעט תבחין הגיל התואם את צרכי הצבא, ו-

- 2,500 לפי התבחינים אשר שימשו להוצאת הצווים בשלישון הראשון, להוציא התבחינים אשר גורמי המקצוע בצבא סברו שאינם מועילים.
5. גורמי הצבא התחייבו, כי בכל חודש במהלך השלישון יישמר היחס האמור.
 6. יש לוודא כי במהלך שני החודשים הראשונים של השלישון השני, יוצאו לפחות מחצית מצווי הזימון, כדי שניתן יהיה לדעת עוד במהלך השלישון השני, אם יש צורך בהגדלת מספר הצווים שיוצאו בשלישון השני, מעבר ל-7,000 הצווים שעליהם הוחלט כעת.
 7. עוד התחייבו גורמי הצבא לנקוט בכל פעולה אפשרית למיצוי גיוסם של מי שנקראו להתייצבות ולא התייצבו, לרבות שימוש בצווים לפי סעיף 12 לחוק שירות ביטחון, כפי שנעשה ביחס לאוכלוסייה הכללית.
 8. ייקבע דיון מעקב נוסף בראשות היועצת המשפטית לממשלה במחצית השלישון. בדיון זה תתבקש מערכת הביטחון להציג את נתוני הגיוס העדכניים, וכן את התכנית להמשך.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה

נספח מש/4

**צילום המכתב מטעם אגף
התקציבים מיום 26.11.24**

עמ' 33

כ"ה/חשוון/תשפ"ה
26/11/2024

לכבוד

אלוף דוד בר כליפא
ראש אגף כוח אדם בצה"ל

איתור מועמדים לגיוס מקרב החברה החרדית באמצעות תבחינים נורמטיביים

ראשית, ברצוננו לברך אותך על כניסתך לתפקיד. אגף התקציבים במשרד האוצר ואגף כוח האדם בצה"ל פועלים בשיתוף פעולה הדוק במשך שנים רבות, ואנו סמוכים ובטוחים כי שיתוף פעולה זה יימשך גם בעת כהונתך. שנית, ברצוננו להפנות את תשומת ליבך לסוגיית אופן איתור המועמדים לגיוס מקרב החברה החרדית, אשר מייצרת השלכות כלכליות רחבות היקף על המשק הישראלי.

בחדש יולי האחרון, החל צה"ל לפעול לגיוס של פרטים בעלי מאפיינים ייחודיים מקרב הגברים החרדים, זאת בכדי לקיים את פסיקת בג"צ מיום 25 ליוני 2024 שקבעה כי חובת הגיוס חלה גם על קבוצה זו. בפרט, ביקש צה"ל להתמקד בגיוסם של מועסקים וכאלה שאינם לומדים בישיבות באופן קבוע. כתגובה לכך, התרענו כי פנייה פרטנית לאוכלוסייה העובדת ולזו שאינה פוקדת את הישיבות צפויה לגרום להשלכות כלכליות רחבות היקף, שיפגעו במאמצי ההשתלבות של החברה החרדית בשוק העבודה תוך פגיעה ביכולות הגיוס בטווח הבינוני והארוך, באופן שעלול להוביל להותרת נטל המילואים הכבד על המשק. בנוסף לכך, הדגשנו כי גם בבחינת תכלית העניין לכשעצמה אנו סבורים כי אין זו הדרך הנכונה לספק מענה לצרכי הצבא, שכן כלל לא ברור כי ישנה הלימה בין הבחירה להשתתף בשוק העבודה ובין המאפיינים הנדרשים עבור התפקידים הנצרכים בצה"ל.

ואכן, בהנחיית הייעוץ המשפטי לממשלה לגורמים במשרד הביטחון מיום 19 ליולי 2024, הדגיש המשנה ליועצת המשפטית לממשלה ד"ר גיל לימון, כי "גיוס בני הישיבות צריך להיעשות באופן שוויוני", וכי "לא ניתן לאפשר מצב שבו... ניתנת עדיפות לגיוסם של בני הציבור החרדי... שידוע על כך שהם עובדים או לומדים במוסד להשכלה גבוהה". בעקבות זאת, קיים צה"ל מספר ישיבות עם גורמי מקצוע בממשלה, לקביעת תבחינים שיעמדו בהנחיית הייעוץ המשפטי. בדיונים שהתקיימו הציגו גורמי המקצוע הכלכליים – משרד האוצר, בנק ישראל, ות"ת, וגורמים נוספים – כי יש לפעול לשליחת צווים על פי שני עקרונות עיקריים: הראשון – מענה לצרכי כוח האדם של צה"ל, קרי גיוס צעירים, רווקים, שיכולים לסייע בלחימה ובשירות משמעותי. השני – אי השפעה על בחירת הפרט בהיבטי גיוס, תעסוקה או לימודים. שני קריטריונים אלה הובילו את גורמי המקצוע להמליץ על קביעת תבחין המתבסס על קריטריון הגיל בלבד, ושליחת צווים באופן רנדומלי ונרחב לפי תבחין זה.

כעת, פורסם כי על אף ההנחיה בנושא, צה"ל פנה לייעוץ המשפטי לממשלה בשנית לקבלת אישור להתמקד בחיבי גיוס עובדים, בטענה כי לתבחינים אלה תועלת פונקציונלית מבחינת צרכי הצבא

הדחופים והצלחת הגיוס. זאת, על אף שיישום התבחינים בפועל כבר הוכיח שטענה זו אינה נכונה, כפי שנרחיב בהמשך. עוד פורסם כי בקשה זו נענתה באופן חלקי, באמצעות הגדרת מספר מוגבל של מיועדים לשירות אותם ניתן לאתר באמצעות תבחינים אלה. כאמור, אנו סבורים כי לפעולה זו ישנה השפעה משמעותית על מגמות ארוכות וקצרות טווח המייצרות אתגרים מהותיים למשק הישראלי, וליכולת הגיוס של צה"ל ומשום כך אנו מוצאים לנכון להציג בפניך את ההשלכות של פעולה זו:

1. טרם המלחמה, אחד האתגרים המרכזיים של המשק הישראלי נבע מהפגיעה הכלכלית הצפויה עקב הגידול בחלקן באוכלוסייה של קבוצות בעלות שיעור תעסוקה נמוך, ובראשן הגברים החרדים. לאור המגמות הדמוגרפיות הנוכחיות, המצביעות כי בשנת 2065 החברה החרדית צפויה להוות 32% מהאוכלוסייה, לדפוסי התעסוקה של הגברים החרדים צפויים להיות השלכות מאקרו כלכליות משמעותיות: ללא שינוי במגמה הנוכחית צפויה פגיעה בתוצר שתעמוד על כ-13%, המשקפת ירידה בשיעור מקביל ברמת החיים של כלל אזרחי המדינה.¹ בנוסף, בשנת 2065 יהיה צורך בהעלאת המיסים הישירים ב-16% על מנת לשמור על אותה רמת שירותים שהמדינה מספקת ללא הגדלת הגירעון.²
2. בהמשך לכך, המציאות הביטחונית שלאחר ה-7 לאוקטובר ערערה את הנחות היסוד לגבי גיוס החרדים לצה"ל: תזכירי החוק להארכת שירות הסדיר ושירות המילואים שהוגשו על ידי משרד הביטחון מבקשים להכביד את הנטל הכלכלי הקיים על האוכלוסייה העובדת ועל המשק בכללותו באופן ניכר ועלותם הכלכלית מוערכת במעל מאה מיליארד ש"ח בעשור. בהמשך לכך, הנזק לפרטים המשרתים עומד על עשרות אלפי שקלים לכל משרת, כאשר הנזק הכלכלי משירות של חודש בימי מילואים כמעט כפול מהנזק מחודש של שירות חובה.³ גיוס של הגברים החרדים מקרב השנתון של בני ה-18 בלבד בשיעור דומה לאוכלוסייה הכללית, צפוי להביא, בשנה יציבה, להפחתה של עשרות ימי מילואים בשנה לפרט, באופן שמחדד את החשיבות של הרחבת היקף המתגייסים באופן מידי. זאת, בהתעלם מהפוטנציאל הקיים של כ-60 אלף חייבי הגיוס הנמצאים מעל גיל זה היכולים להפחית את הנטל אף יותר. לכן, כפי שהובהר אף על ידי נציגי צה"ל במספר הזדמנויות, הצורך בהשתתפות האוכלוסייה החרדית בנטל הגיוס ברור מתמיד.
3. לאור זאת, בהתחשב בצורך האקוטי להרחבת כוח האדם המשרת, נראה כי בנקודת הזמן הנוכחית מכלול הפעולות אותן מבצע צה"ל עלול להביא לנזקים כלכליים משמעותיים. מחד, לאור המחסור בכוח אדם בצה"ל, הצבא מכביד באופן ניכר את הנטל על משרתי המילואים אשר היעדרותם משוק העבודה מייצרת מחירים כלכליים כבדים וכמובן מחירים אישיים וחברתיים נוספים. מאידך, צה"ל מגביל מראש את היקף הנקראים לשירות מהאוכלוסייה החרדית לקבוצה מצומצמת, על אף שבכדי לצמצם את הפגיעה האמורה נדרשת פנייה לכמות רחבה ככל הניתן, אשר צפויה להגדיל את מספר המתגייסים בפועל.

¹ מיקוד שבועי 19 בנובמבר 2019, אגף הכלכלנית הראשית במשרד האוצר.

² הרצאת פרופסור אמיר רון, נגיד בנק ישראל, 31.12.19.

³ תמחור האלטרנטיבות להגדלת כוח האדם בצה"ל, אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר, 2024.

4. במספר דיונים נאמר כי יכולת הגיוס של צה"ל מוגבלת בטווח המייד. ראשית, יש לבחון עד כמה ניתן להגדיל את יכולת המיון והגיוס של צה"ל באופן מידי, כפי שצה"ל ידע להתאים את עצמו לאתגרים אחרים עימם התמודד בעבר ובפרט בתקופת המלחמה הנוכחית. שנית, ובכל מקרה, יש ליישם קריטריונים עניינים לדירוג המתגייסים, בראשם גיל המועמד לגיוס על מנת למצות את המתאימים לשירות משמעותי, ובפרט במקצועות הלחימה לאור המחסור המתואר על ידי מערכת הביטחון. זאת, באופן שיאפשר גיוס נרחב של האוכלוסייה החרדית בעתיד ויצמצם את המחירים הכלכליים למשק. אין ליישם קריטריונים העלולים להשפיע על בחירותיו של המועמד לגיוס. יישום קריטריונים שעשויים להשפיע על בחירתו של הפרט חוטאים בראש ובראשונה לצורך בגיוס נרחב של כוח אדם נוסף. כך, פנייה ממוקדת לעובדים או לומדים בהשכלה גבוהה עתידה למנוע השתתפות פורמלית במסגרות אלה, באופן שירוקן את "מלאי המתגייסים הפוטנציאליים" על פי הגדרה זו, ויפגע במאמצי הגיוס בטווח הבינוני. זאת, חלף יצירת תשתית לאיתור מועמדים באמצעות שימוש בתבחינים כשירים וענייניים, שתהיה רלוונטית גם בטווח זה.

5. יתרה מכך, יודגש כי אופן הפעולה הנוכחי בו נוקט צה"ל עלול להביא להשלכות כלכליות שליליות בהיקף נרחב, שכן שליחת צווי הגיוס באופן ממוקד עבור מועסקים צפויה להביא לפגיעה מיידית במאמצים להשתלבות החברה החרדית בשוק העבודה. התמקדות במועסקים בעת שליחת צווי הגיוס מייצרת תמריץ אינהרנטי לא לעבוד, או לעבוד במסגרת תעסוקה שאינה מדווחת ("עבודה בשחור") בכדי להימנע מאפשרות הגיוס, באופן שיעוות את שוק העבודה, יפגע בתשלומי המיסים הממשלתיים ויביא לצמצום מספר המועסקים במשק. לא ניתן להפריז בחשיבות המסר הממשלתי המועבר למיועדי הגיוס באופן פעולה זה, המסדר כי אוכלוסיית המשתלבים בשוק העבודה, הבוחרים לעשות זאת באופן מוסדר וחוקי, צפויה להיענש על תרומתם הכלכלית באמצעות החלת חובת הגיוס באופן ממוקד בגין בחירה זו. בנוסף, צעד זה צפוי לשמר את מערך התמריצים שמנע את הגדלת מספר המשרתים מהאוכלוסייה החרדית בשנים האחרונות, כך שהשתתפות במסגרת תורנית מספקת הגנה מפני חובת הגיוס. ככל שהשתתפות במסגרות אלה תמשיך לספק פטור דה-פקטו מגיוס לצה"ל, אין סיבה להניח כי ייצפה שינוי במגמות הגיוס.

6. טענות גורמי המקצוע בצה"ל כי לשימוש בתבחינים אלה תועלת להגדלת היקפי הגיוס אינה מתיישבת עם ההיגיון והסקת המסקנות האמפיריות הבסיסית. ראשית, צה"ל כלל לא ניסה עד כה לשלוח צוויים בהיקף נרחב לאוכלוסיית חייבי הגיוס הכללית, כך שלא ניתן לטעון ששיטת פעולה שמעולם לא נוסתה אינה מפיקה תוצאות רצויות. שנית, כפי שעולה גם מסיכום הדיון שנערך אצל היועצת המשפטית בממשלה בתאריך 12.11.2024, שליחת הצוויים הממוקדים לאוכלוסייה העובדת הניבה מענה של 10% לכל היותר, כך שנדמה כי שיטת פעולה זו אינה מניבה את התוצאות הרצויות. לצד זאת, גם בהינתן ולפעולה זו תועלות מסוימות שלא הוכחו, יש לשקללן עם הפגיעה הכלכלית הקשה הנובעת ממנה והפגיעה ביכולת הגיוס בטווח הבינוני כאמור. בנוסף אינדיקציות רבות מהשטח מלמדות על התממשותן של החששות לעניין החזרה

לכתליי המוסדות התורניים בכדי להימנע מגיוס והגידול בתעסוקה שאינה מדווחת (הימנעות מההעסקה באופן מוסדר באמצעות תלוש מדווח לרשויות המדינה).

7. עוד צוין בסיכום הדיון כי לדברי צה"ל "נערכו התייעצויות עם גורמי המקצוע במשרדי ממשלה נוספים, אך לא אותרו תבחינים רלוונטיים נוספים". כאמור, גורמי המקצוע הכלכליים המליצו פה אחד על בחירת קריטריון הגיל, הצפוי לספק מענה באופן הישיר ביותר למחסור הקיים בחיילים קרביים בעקבות הלחימה. לכן, הטענה כי לא אותרו תבחינים נוספים אינה מדויקת.

לאור כל זאת, אנו סבורים כי שליחת צווים באופן הזה, ואף המסר הממשלתי הרשמי המועבר לציבור החרדי העובד, צפוי להביא להשלכות שליליות רחבות היקף על הכלכלה מחד, ולא להביא לגיוס בפועל ולהקלת הנטל על משרתי המילואים מאידך.

עלי בינג

סגן הממונה על התקציבים

כפיר בטט

סגן הממונה על התקציבים

העתק:

ד"ר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
 עו"ד אסי מסינג, היועץ המשפטי למשרד האוצר
 עו"ד הילה ארליך עמר, היועצת המשפטית למשרד הביטחון
 תא"ל גיל פנחס, היועץ הכספי לרמטכ"ל
 תא"ל שי טייב, רח"ט תומכ"א
 מר יוגב גרדוס, הממונה על התקציבים

נספח מש/5

צילום סיכום הישיבה מיום 1.1.25

עמ' 38

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025

מס' מסמך: 004992025000014
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות
סימוכין: סיכומי דיון מהתאריכים 12.9.24 ו-12.11.24

א. כללי

במצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק דינו של בג"ץ מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדים, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי אותם תוכל לקלוט, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו.

אתמול, 1.1.25, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון ומצה"ל.

תכלית הדיון הייתה קבלת עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא והדיון הקבוע בעניין ליום 8.1.25 (בג"ץ 5819/24 ; בג"ץ 27156-08-24 ; ובג"ץ 55368-08-24).

ב. נתונים ועובדות

ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל הציג נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי כוח האדם בצבא. בנוסף הוצגו נתונים ביחס לסטטוס גיוס בני הציבור החרדי. אלה עיקרי הדברים:

1. צרכי הצבא השתנו באופן דרמטי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ונוכח תוכניות ההערכות להמשך. לעמדת מערכת הביטחון, לשם מילוי משימות הצבא, נדרשת הגדלה משמעותית ביותר של הסד"כ הסדיר, הרוב ביחידות לוחמות. זאת, אף תחת הנחה של הארכת השירות הסדיר, דחיית גיל הפטור ממילואים והמשך הטלת נטל מילואים מוגבר

- על המתייצבים למילואים ביחידות לוחמות, לעומת כמות ימי המילואים עובר ליום 7.10.23.
2. נוכח האמור בסעיף 1, לעמדת הצבא, גיוס משמעותי ואפקטיבי של בני הציבור החרדי הוא צורך בטחוני מובהק ודחוף.
 3. כמו כן, נוכח האמור בסעיף 1, נדרש גיוס של חלק משמעותי מהמועמדים לשירות בטווח גילאים צעיר, הרלוונטי מבחינת הגיל והמצב המשפחתי לשירות ביחידות לוחמות.
 4. על פי התחייבות מערכת הביטחון ותוכניות צה"ל, באפשרות צה"ל לקלוט בשנת הגיוס הנוכחית 4,800 חיילים בני הציבור החרדי.
 - בשנת הגיוס הבאה, קרי עד לחודש יולי 26, באפשרות צה"ל לקלוט 5,760 חיילים מהציבור החרדי (גידול של 20%), וסך הכל 10,560 חיילים מהציבור החרדי במצטבר. כן הובהר, כי החל משנת הגיוס שתחל בחודש יולי 26, לא צפויה להיות מגבלה על יכולת הגיוס של בני הציבור החרדי לצה"ל.
 5. מספר בני הציבור החרדי אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד על כ-80,000.
 6. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
 7. עד כה, על פי הנתונים העדכניים שמצויים בידי צה"ל, אשר משקפים את שלישון הגיוס הראשון (עד סוף אוקטובר 24), התגייסו 916 מועמדים לשירות שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג' 1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, עובר לפקיעתו.
 8. בשלישון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התתייצבו לתהליכי הגיוס 397 מועמדים לשירות, השלימו את הליכי ההתייצבות 236, והתגייסו בפועל עשרות בודדות. כמו כן, נשלחו 1,055 צווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון, ונשלחו 1,439 התראות לפני הוצאת צו לפי סעיף 12.
 9. בשלישון הגיוס הנוכחי נשלחו 7,000 צוויים, כאשר ביחס למרביתם טרם הגיע מועד ההתייצבות שנקבע בצו.
 10. הובהר על ידי גורמי משרד הביטחון וצה"ל, כי משרד הביטחון וצה"ל פועלים באופן אינטנסיבי להרחבת השירות של בני הציבור החרדי בצה"ל. בין היתר פועל צה"ל להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולים חדשים. כמו כן, בימים אלו צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לחרדים ונקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. הפעולות המתוארות ונוספות, הן חלק מתוכנית כוללת שמקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל.
 11. לעמדת מערכת הביטחון, על רקע נתוני הגיוס שעד כה אינם עולים בקנה אחד עם צרכי הצבא או עם המספר הנדרש של 4,800 מגויסים בשנת גיוס זו, ישנה חשיבות חיונית להטלת סנקציות אישיות על מי שאינם מתייצבים ולהרחבת סל הסנקציות המנהליות והכלכליות. סל הסנקציות ראוי שיחול באופן כללי ולא ביחס לציבור החרדי בלבד.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. צה"ל יעביר תוך 14 ימים עדכון ביחס לכמות המתייצבים והמתגייסים העדכנית מקרב בני הציבור החרדי עד לחודש דצמבר (כולל).
2. צה"ל יעביר תוך 14 ימים נתונים אודות השימוש בצווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון. בכלל זאת, משך הזמן הממוצע החולף בין העדר התייצבות לצו שני ועד להוצאת צו גיוס לפי סעיף 12, ומשך הזמן הממוצע בין הוצאת צו הגיוס לפי סעיף 12 ועד למועד הגיוס בפועל שנקבע.
3. תיקבע ישיבת מעקב נוספת לקראת סוף חודש פברואר 2025 לשם הצגת הפקת הלקחים מהשלישון הנוכחי ותכנית הפעולה לשלישון הבא.
4. בהמשך לעמדת מערכת הביטחון כמפורט לעיל, מתבקש הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון להציג לקראת ישיבת המעקב הבאה הצעות ראשוניות לבחינה להרחבת סל הסנקציות המנהליות.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה

נספח מש/6

צילום המכתב מיום 2.1.25

עמ' 42

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025
מס' מסמך : 004-99-2025-000046
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ ישראל כץ
שר הביטחון

שלום רב,

הנדון : גיוס בני הציבור החרדי
סמך : סיכום דיון בנושא שבנדון מיום 2.1.25

אתמול התקיים בראשותי דיון מעקב שלישי בנוגע ליישום פסק הדין בבג"ץ הגיוס (בג"ץ 6198/23, להלן: **פסק הדין**) – סיכום הדיון מצורף לעיוןך. על פי הנמסר מנציגי מערכת הביטחון, מאז פסק הדין נשלחים צווי גיוס לכלל אוכלוסיית המועמדים לשירות בני ה-16.5, לרבות בני הציבור החרדי. הצבא ערוך לגיוס 4,800 מועמדים חרדים בשנת הגיוס הנוכחית. בשנת הגיוס הבאה ניתן יהיה לקלוט מספר מתגייסים חרדים גדול ב-20%, ומשנת הגיוס שתחל בחודש יולי 2026 לא צפויה מגבלת קליטה.

במקביל, נמסר לי כי אתה מגבש בימים אלה טיוטה עדכנית של הצעת החוק בנושא הגיוס, על בסיס הצעה שאושרה בכנסת הקודמת בקריאה הראשונה בשנת 2022, והוחל עליה דין רציפות. טיוטת הצעת החוק המתגבשת, ומצויה כיום בשיח בין גורמים פוליטיים, לא הועברה לעיוןנו, ולא נוכל להתייחס אליה.

כדי למנוע מצב שבו יתברר בשלב מאוחר כי הצעת החוק אינה מבוססת על תשתית עובדתית רלוונטית או שאינה עומדת באמות המידה החוקתיות, אדגיש שוב כי עקרונות, יעדים, מספרים ולוחות זמנים שעשויים היו להיות רלוונטיים להסדר גיוס עד יום השבעה באוקטובר 2023 אינם רלוונטיים עוד. זאת, מבחינת צרכי צה"ל, צרכי המשק וערך השוויון בנטל.

גורמי הביטחון שבו והבהירו כי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" צרכי הצבא גדלו באופן דרמטי וכך גם הנטל על המשרתים, בסדיר ובמילואים. **המציאות השתנתה בלי היכר, וכשם שהממשלה מקדמת הצעות חקיקה שמשמעותן היא הגברה משמעותית של הנטל על המשרתים (הארכת שירות החובה, הכבדת נטל שירות המילואים והעלאת גיל הפטור משירות מילואים), כך גם ההצעה הנוכחית צריכה להלוט את המציאות בכל היבט רלוונטי.**

היועצת המשפטית לממשלה

המציאות שהשתנתה משליכה באופן מהותי על חוקיות ההסדר שייקבע, בנושאים שונים ובהם: היקף המגויסים הנדרש להלום את צרכי הצבא שגדלו ואת נטל השירות המוגבר; קצב הגיוס הדרוש בהתאם לצורך בבניין מהיר של הכוח הצבאי והגדלתו בטווח הזמן הקרוב; גיל המגויסים, כך שניתן יהיה לשלבם במסגרות לחמות, מבחינת גילם ומצבם המשפחתי; משך השירות; עדיפות מובהקת לשירות צבאי, להבדיל משירות בגופים אחרים או שירות אזרחי; ועוד.

המציאות הביטחונית וערך השוויון מחייבים כי המתווה שיחוקק לא יישאר רק בגדר "הצהרת כוונות" או שחזור, בהתאמות מסוימות, של מתווי חקיקה שנכשלו בעבר. נדרשות ערובות שיביאו לשינוי בשטח, להגשמת תכליות החקיקה, בהן גם ערך לימוד התורה, ולמילוי שורות הצבא. בהתבסס גם על עמדת מערכת הביטחון וגורמי האוצר, מתחייב לקבוע הסדרים המאפשרים הטלת סנקציות אישיות על הפרט.

נקודת המוצא החוקית והמעשית בהקשר זה היא המצב החוקי הקיים בו מוטלת חובת גיוס אישית על הכל באופן שוויוני ואחיד וכן סנקציות אישיות ושוויוניות בהתאמה למשתמטים משירות. חוק גיוס חדש צריך להתבסס על כך ולתאום את עקרונות היסוד של שיטת המשפט הישראלית.

ללא העברת נוסח ההצעה העדכני לעיונו, שלהבנתי מצוי כיום בתהליכי גיבוש, לא ניתן לקיים הליך תקין של ייעוץ משפטי, על ידי מי מגורמי הייעוץ המשפטי לממשלה, ובכלל זאת הייעוץ המשפטי במערכת הביטחון. קידום הצעת חוק על ידי גורמי הממשלה בלא הצגת פרטי ההסדר המתגבש לייעוץ המשפטי מהווה פגם תהליכי נוסף המצטרף לאישור דין הרציפות שלא כדן ועקיפה נוספת של דרכי העבודה הממשלתיות הסדורות.

בברכה,

גלי בהרב-מיארה

העתק:

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025

מס' מסמך: 000014/2025/99/004
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות
סימוכין: סיכומי דיון מהתאריכים 12.9.24 ו-12.11.24

א. כללי

במצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק דינו של בג"ץ מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדים, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי אותם תוכל לקלוט, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו.

אתמול, 1.1.25, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון ומצה"ל.

תכלית הדיון הייתה קבלת עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא והדיון הקבוע בעניין ליום 8.1.25 (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

ב. נתונים ועובדות

ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל הציג נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי כוח האדם בצבא. בנוסף הוצגו נתונים ביחס לסטטוס גיוס בני הציבור החרדי. אלה עיקרי הדברים:

1. צרכי הצבא השתנו באופן דרמטי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ונוכח תוכניות ההערכות להמשך. לעמדת מערכת הביטחון, לשם מילוי משימות הצבא, נדרשת הגדלה משמעותית ביותר של הסד"כ הסדיר, הרוב ביחידות לוחמות. זאת, אף תחת הנחה של הארכת השירות הסדיר, דחיית גיל הפטור ממילואים והמשך הטלת נטל מילואים מוגבר

- על המתייצבים למילואים ביחידות לוחמות, לעומת כמות ימי המילואים עובר ליום
7.10.23.
2. נוכח האמור בסעיף 1, לעמדת הצבא, גיוס משמעותי ואפקטיבי של בני הציבור החרדי הוא צורך בטחוני מובהק ודחוף.
 3. כמו כן, נוכח האמור בסעיף 1, נדרש גיוס של חלק משמעותי מהמועמדים לשירות בטווח גילאים צעיר, הרלוונטי מבחינת הגיל והמצב המשפחתי לשירות ביחידות לוחמות.
 4. על פי התחייבות מערכת הביטחון ותוכניות צה"ל, באפשרות צה"ל לקלוט בשנת הגיוס הנוכחית 4,800 חיילים בני הציבור החרדי.
בשנת הגיוס הבאה, קרי עד לחודש יולי 26, באפשרות צה"ל לקלוט 5,760 חיילים מהציבור החרדי (גידול של 20%), וסך הכל 10,560 חיילים מהציבור החרדי במצטבר.
כן הובהר, כי החל משנת הגיוס שתחל בחודש יולי 26, לא צפויה להיות מגבלה על יכולת הגיוס של בני הציבור החרדי לצה"ל.
 5. מספר בני הציבור החרדי אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד על כ-80,000.
 6. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
 7. עד כה, על פי הנתונים העדכניים שמצויים בידי צה"ל, אשר משקפים את שליטון הגיוס הראשון (עד סוף אוקטובר 24), התגייסו 916 מועמדים לשירות שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג' 1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, עובר לפקיעתו.
 8. בשליטון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התתייצבו לתהליכי הגיוס 397 מועמדים לשירות, השלימו את הליכי ההתייצבות 236, והתגייסו בפועל עשרות בודדות. כמו כן, נשלחו 1,055 צווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון, ונשלחו 1,439 התראות לפני הוצאת צו לפי סעיף 12.
 9. בשליטון הגיוס הנוכחי נשלחו 7,000 צוויים, כאשר ביחס למרביתם טרם הגיע מועד ההתייצבות שנקבע בצו.
 10. הובהר על ידי גורמי משרד הביטחון וצה"ל, כי משרד הביטחון וצה"ל פועלים באופן אינטנסיבי להרחבת השירות של בני הציבור החרדי בצה"ל. בין היתר פועל צה"ל להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולים חדשים. כמו כן, בימים אלו צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לחרדים וננקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. הפעולות המתוארות ונוספות, הן חלק מתוכנית כוללת שמקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל.
 11. לעמדת מערכת הביטחון, על רקע נתוני הגיוס שעד כה אינם עולים בקנה אחד עם צרכי הצבא או עם המספר הנדרש של 4,800 מגויסים בשנת גיוס זו, ישנה חשיבות חיונית להטלת סנקציות אישיות על מי שאינם מתייצבים ולהרחבת סל הסנקציות המנהליות והכלכליות. סל הסנקציות ראוי שיחול באופן כללי ולא ביחס לציבור החרדי בלבד.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. צה"ל יעביר תוך 14 ימים עדכון ביחס לכמות המתייצבים והמתגייסים העדכנית מקרב בני הציבור החרדי עד לחודש דצמבר (כולל).
2. צה"ל יעביר תוך 14 ימים נתונים אודות השימוש בצווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון. בכלל זאת, משך הזמן הממוצע החולף בין העדר התייצבות לצו שני ועד להוצאת צו גיוס לפי סעיף 12, ומשך הזמן הממוצע בין הוצאת צו הגיוס לפי סעיף 12 ועד למועד הגיוס בפועל שנקבע.
3. תיקבע ישיבת מעקב נוספת לקראת סוף חודש פברואר 2025 לשם הצגת הפקת הלקחים מהשלישון הנוכחי ותכנית הפעולה לשלישון הבא.
4. בהמשך לעמדת מערכת הביטחון כמפורט לעיל, מתבקש הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון להציג לקראת ישיבת המעקב הבאה הצעות ראשוניות לבחינה להרחבת סל הסנקציות המנהליות.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה

נספח מש/7

מכתב מזכיר הממשלה מיום 5.1.25

עמ' 48

מזכיר הממשלה

ירושלים, ה' בטבת התשפ"ד
05 ינואר 2025

לכבוד
גב' גלי בהרב-מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: גיוס בני הציבור החרדי

סימוכין: מכתבך לשר הביטחון מיום 2.1.2025

בהתייחס לנדון ונוכח בקשת הפרקליטות לצרף את מכתבך לבג"ץ אף בטרם נתנה תשובת שר הביטחון, אתכבד לפנות אליך כדלקמן:

1. ביום 27 במאי 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1781 אשר דחתה את העררים שהוגשו על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה ואישרה את החלטת דין רציפות על הצעת חוק שירות הביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב בני ישיבות) התשפ"ד-2024 וביום 10 ביוני 2024 אישרה מליאת הכנסת את החלטת דין רציפות על הצעת החוק והיא עברה לוועדת חוץ וביטחון של הכנסת לשם הכנתה לקריאה שניה ושלישית.
2. יודגש כי בעתירה שהוגשה נגד הממשלה בעניין החלטת דין הרציפות כבר לפני כחצי שנה (בג"ץ 4769/24) לא ניתן צו ביניים ולמעשה ההליכים בעניינה נמשכים בד בבד עם הימשכות תהליך החקיקה בכנסת (לאחר שיועמ"שית הכנסת קבעה כי אין מניעה לקדם את תהליך החקיקה) כאשר הממשלה ביקשה ייצוג עצמאי בבג"ץ בשל עמדתך המצדדת בעמדת העותרים (מתר צפוי דיון מקדים בעתירה ללא דיון לגופה בהעדר ייצוג לממשלה).
3. במהלך ששת החודשים האחרונים, קיימה ועדת חוץ וביטחון של הכנסת 14 דיונים בהצעת החוק הזו וזומנו אליה שר הביטחון לשעבר, סגן הרמטכ"ל, ראש אכ"א ורח"ט תומכ"א וכן נציגי הייעוץ המשפטי לממשלה והח"מ ולמיטב ידיעתי אמורה הוועדה לחדש את דיוניה בהצעת החוק בשבוע הבא.
4. בהתאם לדיווחים שוטפים שהח"מ מקבל, מאז כניסתו של שר הביטחון לתפקיד ובשל החשיבות הרבה שהוא מייחס להשלמת תהליך החקיקה שבלעדיו התוכנית לגייס את בני הציבור החרדי צפויה להיכשל (כפי שנכשלה עד כה מאז פסיקת בג"ץ) השקיע שר הביטחון שעות מרובות בשיח עם דרגי המקצוע בצה"ל, עם נציגי הציבור החרדי, עם יו"ר ועחו"ב וכן עם הייעוץ המשפטי במשרדו ובוועחו"ב ואף נפגש עימך בנושא, על מנת לגבש הערות ותיקונים הנדרשים להצעת החוק לשם הצגתם בפני חברי ועחו"ב והתקדמות בתהליך החקיקה.
5. ודוק, אין מדובר בטיוטת הצעת חוק חדשה, אלא בהערות ותיקונים להצעת החוק עליה הוחל דין רציפות כאשר שר הביטחון האמון על בטחון המדינה ואחראי על הצבא, מביא בחשבון את המציאות שהשתנתה מאז ה-7 באוקטובר, את עמדת הדרג המקצועי בצה"ל, מבין היטב את הצורך בהגדלת הסד"כ הצה"לי ואת

המשימה ההסטורית של שילוב בני המגזר החרדי בצה"ל. זאת לאחר התאמת המסגרות והמסלולים ויצירת יעדי גיוס מדורגים שניתן להגיע אליהם בהסכמה עם נציגי המגזר תוך קביעת סנקציות אפקטיביות, כלליות ואישיות, שיבטיחו עמידה באותם יעדים.

6. בנסיבות אלו, כאשר מדובר בתהליך של חקיקה בכנסת המלווה בייעוץ המשפטי של הכנסת ולא בתזכיר חוק ממשלתי חדש, לא ברורה טענתך באשר לפגם תהליכי או עקיפה של דרכי העבודה הממשלתיות הסדורות ובטוחני כי כל ההצעות לתיקונים והערות להצעת החוק יובאו גם בפני הייעוץ המשפטי לממשלה, לרבות אלו של שר הביטחון.

7. נא לצרף מכתב זה לבג"ץ יחד עם מכתבך שבסימוכין.

ב ב ר כ ה ,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

העתק:

שר הביטחון

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

נספח מש/8

צילום בקשה מטעם המדינה לצירוף
מסמכים בבג"ץ 4769/24 מיום

5.1.25

עמ' 51

בג"ץ 4769/24
קבוע לדיון: 6.1.25

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. משמר הדמוקרטיה הישראלית

ע"י ב"כ עו"ד יובל יועז, עו"ד אוהד שפק ועו"ד
רינה ענתי
דוא"ל: mishmar.dem@gmail.com

2. פורום איילון לזכויות אדם ולזכויות חברתיות

ע"י ב"כ עו"ד משה שפירא ועו"ד אבי קורצברג
דוא"ל: moshe.mshapiralaw@gmail.com
דרך אבא הלל 12 (מגדל חוגי) רמת גן 5250606
אצל קרניאל ושות' משרד עורכי דין
טל': 03-6961011; פקס: 03-6961021

העותרים

נגד

1. ועדת השרים לענייני חקיקה
2. ממשלת ישראל ה-37
3. היועצת המשפטית לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

4. הכנסת ה-25
5. יושב ראש הכנסת
6. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת

ע"י הלשכה המשפטית של הכנסת
משכן הכנסת, קריית בן-גוריון ירושלים 91950
טל': 02-6408638; פקס: 02-6753495
דוא"ל: itzchakba@knesset.gov.il

המשיבים

בקשה מטעם המדינה לצירוף מסמכים

1. העתירה שבכותרת קבועה לדיון לפני הרכב כב' הרכב מ"מ הנשיא י" עמית, כב' השופט סולברג וכב' השופטת ד' ברק-ארז, ליום 6.1.25.

2. לשלמות התמונה העובדתית והמשפטית הניצבת לפני בית המשפט הנכבד והצדדים להליך בטרם הדיון, תבקש המדינה להגיש לבית המשפט הנכבד את מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לשר הביטחון, מיום 2.1.25, המצורף (לרבות סיכום הדיון המצורף לו) כנספח מש/1 לבקשה זו.

יוער, כי בעקבות פניית פרקליטות המדינה למזכיר הממשלה, שבמסגרתה נמסר עדכון בדבר הכוונה לפנות לבית המשפט הנכבד בבקשה להגשתו של נספח מש/1 לעיל, פנה מזכיר הממשלה ליועצת המשפטית לממשלה במכתב מיום 5.1.25, ובו בקשה לצרף אף את מכתבו האמור, בצוותא עם נספח מש/1 לעיל, במסגרת הבקשה המוגשת לבית המשפט הנכבד.

לפיכך, בהתאם לבקשת מזכיר הממשלה, מצורף מכתבו מיום 5.1.25 כנספח מש/2 לבקשה זו, וזאת מבלי שתהיה בכך כל התייחסות או הסכמה לתוכן המכתב.

3. עמדות הצדדים ביחס לבקשה:

ב"כ העותרים, עוה"ד יועז, מסר כך: "בהתחשב בעיתוי הגשת הבקשה מטעם המדינה לצירוף מסמכים, ומבלי לדקדק במידת הרלוונטיות שלהם לעתירה דנן, העותרים מותירים את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד. אשר לשני המסמכים שעליהם חתום מזכיר הממשלה, מר יוסי פוקס, מסמך מש/1 לתגובה המקדמית של המדינה, ומסמך מש/2 לבקשה לצירוף מסמכים – העותרים יפרטו בדיון את עמדתם באשר לתוקפם הפורמלי והמעשי כמייצגים את עמדת ממשלת ישראל".

ב"כ המשיבים 4-6, עוה"ד ברט, מסכים באדיבותו לבקשה.

היום, ה' בטבת תשפ"ה
5 בינואר 2025

שי כהן, עו"ד
סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

אבי מיליקובסקי, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025
מס' מסמך : 004-99-2025-000046
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ ישראל כץ
שר הביטחון

שלום רב,

הנדון : גיוס בני הציבור החרדי
סמך : סיכום דיון בנושא שבנדון מיום 2.1.25

אתמול התקיים בראשותי דיון מעקב שלישי בנוגע ליישום פסק הדין בבג"ץ הגיוס (בג"ץ 6198/23, להלן : **פסק הדין**) – סיכום הדיון מצורף לעיוןך. על פי הנמסר מנציגי מערכת הביטחון, מאז פסק הדין נשלחים צווי גיוס לכלל אוכלוסיית המועמדים לשירות בני ה-16.5, לרבות בני הציבור החרדי. הצבא ערוך לגיוס 4,800 מועמדים חרדים בשנת הגיוס הנוכחית. בשנת הגיוס הבאה ניתן יהיה לקלוט מספר מתגייסים חרדים גדול ב-20%, ומשנת הגיוס שתחל בחודש יולי 2026 לא צפויה מגבלת קליטה.

במקביל, נמסר לי כי אתה מגבש בימים אלה טיוטה עדכנית של הצעת החוק בנושא הגיוס, על בסיס הצעה שאושרה בכנסת הקודמת בקריאה הראשונה בשנת 2022, והוחל עליה דין רציפות. טיוטת הצעת החוק המתגבשת, ומצויה כיום בשיח בין גורמים פוליטיים, לא הועברה לעיוןנו, ולא נוכל להתייחס אליה.

כדי למנוע מצב שבו יתברר בשלב מאוחר כי הצעת החוק אינה מבוססת על תשתית עובדתית רלוונטית או שאינה עומדת באמות המידה החוקתיות, אדגיש שוב כי עקרונות, יעדים, מספרים ולוחות זמנים שעשויים היו להיות רלוונטיים להסדר גיוס עד יום השבעה באוקטובר 2023 אינם רלוונטיים עוד. זאת, מבחינת צרכי צה"ל, צרכי המשק וערך השוויון בנטל.

גורמי הביטחון שבו והבהירו כי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" צרכי הצבא גדלו באופן דרמטי וכך גם הנטל על המשרתים, בסדיר ובמילואים. **המציאות השתנתה בלי היכר, וכשם שהממשלה מקדמת הצעות חקיקה שמשמעותן היא הגברה משמעותית של הנטל על המשרתים (הארכת שירות החובה, הכבדת נטל שירות המילואים והעלאת גיל הפטור משירות מילואים), כך גם ההצעה הנוכחית צריכה להלום את המציאות בכל היבט רלוונטי.**

היועצת המשפטית לממשלה

המציאות שהשתנתה משליכה באופן מהותי על חוקיות ההסדר שייקבע, בנושאים שונים ובהם: היקף המגויסים הנדרש להלום את צרכי הצבא שגדלו ואת נטל השירות המוגבר; קצב הגיוס הדרוש בהתאם לצורך בבניין מהיר של הכוח הצבאי והגדלתו בטווח הזמן הקרוב; גיל המגויסים, כך שניתן יהיה לשלבם במסגרות לוחמות, מבחינת גילם ומצבם המשפחתי; משך השירות; עדיפות מובהקת לשירות צבאי, להבדיל משירות בגופים אחרים או שירות אזרחי; ועוד.

המציאות הביטחונית וערך השוויון מחייבים כי המתווה שיחוקק לא יישאר רק בגדר "הצהרת כוונות" או שחזור, בהתאמות מסוימות, של מתווי חקיקה שנכשלו בעבר. נדרשות ערובות שיביאו לשינוי בשטח, להגשמת תכליות החקיקה, בהן גם ערך לימוד התורה, ולמילוי שורות הצבא. בהתבסס גם על עמדת מערכת הביטחון וגורמי האוצר, מתחייב לקבוע הסדרים המאפשרים הטלת סנקציות אישיות על הפרט.

נקודת המוצא החוקית והמעשית בהקשר זה היא המצב החוקי הקיים בו מוטלת חובת גיוס אישית על הכל באופן שוויוני ואחיד וכן סנקציות אישיות ושוויוניות בהתאמה למשתמטים משירות. חוק גיוס חדש צריך להתבסס על כך ולתאום את עקרונות היסוד של שיטת המשפט הישראלית.

ללא העברת נוסח ההצעה העדכני לעיונו, שלהבנתי מצוי כיום בתהליכי גיבוש, לא ניתן לקיים הליך תקין של ייעוץ משפטי, על ידי מי מגורמי הייעוץ המשפטי לממשלה, ובכלל זאת הייעוץ המשפטי במערכת הביטחון. קידום הצעת חוק על ידי גורמי הממשלה בלא הצגת פרטי ההסדר המתגבש לייעוץ המשפטי מהווה פגם תהליכי נוסף המצטרף לאישור דין הרציפות שלא כדן ועקיפה נוספת של דרכי העבודה הממשלתיות הסדורות.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

העתק:

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025

מס' מסמך: 000014/2025/99/004
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות
סימוכין: סיכומי דיון מהתאריכים 12.9.24 ו-12.11.24

א. כללי

במצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק דינו של בג"ץ מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדים, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי אותם תוכל לקלוט, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו.

אתמול, 1.1.25, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון ומצה"ל.

תכלית הדיון הייתה קבלת עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא והדיון הקבוע בעניין ליום 8.1.25 (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

ב. נתונים ועובדות

ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל הציג נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי כוח האדם בצבא. בנוסף הוצגו נתונים ביחס לסטטוס גיוס בני הציבור החרדי. אלה עיקרי הדברים:

1. צרכי הצבא השתנו באופן דרמטי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ונוכח תוכניות ההערכות להמשך. לעמדת מערכת הביטחון, לשם מילוי משימות הצבא, נדרשת הגדלה משמעותית ביותר של הסד"כ הסדיר, הרוב ביחידות לוחמות. זאת, אף תחת הנחה של הארכת השירות הסדיר, דחיית גיל הפטור ממילואים והמשך הטלת נטל מילואים מוגבר

- על המתייצבים למילואים ביחידות לוחמות, לעומת כמות ימי המילואים עובר ליום
7.10.23.
2. נוכח האמור בסעיף 1, לעמדת הצבא, גיוס משמעותי ואפקטיבי של בני הציבור החרדי הוא צורך בטחוני מובהק ודחוף.
 3. כמו כן, נוכח האמור בסעיף 1, נדרש גיוס של חלק משמעותי מהמועמדים לשירות בטווח גילאים צעיר, הרלוונטי מבחינת הגיל והמצב המשפחתי לשירות ביחידות לוחמות.
 4. על פי התחייבות מערכת הביטחון ותוכניות צה"ל, באפשרות צה"ל לקלוט בשנת הגיוס הנוכחית 4,800 חיילים בני הציבור החרדי.
בשנת הגיוס הבאה, קרי עד לחודש יולי 26, באפשרות צה"ל לקלוט 5,760 חיילים מהציבור החרדי (גידול של 20%), וסך הכל 10,560 חיילים מהציבור החרדי במצטבר.
כן הובהר, כי החל משנת הגיוס שתחל בחודש יולי 26, לא צפויה להיות מגבלה על יכולת הגיוס של בני הציבור החרדי לצה"ל.
 5. מספר בני הציבור החרדי אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד על כ-80,000.
 6. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
 7. עד כה, על פי הנתונים העדכניים שמצויים בידי צה"ל, אשר משקפים את שליטון הגיוס הראשון (עד סוף אוקטובר 24), התגייסו 916 מועמדים לשירות שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג' לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, עובר לפקיעתו.
 8. בשליטון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התתייצבו לתהליכי הגיוס 397 מועמדים לשירות, השלימו את הליכי ההתייצבות 236, והתגייסו בפועל עשרות בודדות. כמו כן, נשלחו 1,055 צווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון, ונשלחו 1,439 התראות לפני הוצאת צו לפי סעיף 12.
 9. בשליטון הגיוס הנוכחי נשלחו 7,000 צווי, כאשר ביחס למרביתם טרם הגיע מועד ההתייצבות שנקבע בצו.
 10. הובהר על ידי גורמי משרד הביטחון וצה"ל, כי משרד הביטחון וצה"ל פועלים באופן אינטנסיבי להרחבת השירות של בני הציבור החרדי בצה"ל. בין היתר פועל צה"ל להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולים חדשים. כמו כן, בימים אלו צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לחרדים וננקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. הפעולות המתוארות ונוספות, הן חלק מתוכנית כוללת שמקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל.
 11. לעמדת מערכת הביטחון, על רקע נתוני הגיוס שעד כה אינם עולים בקנה אחד עם צרכי הצבא או עם המספר הנדרש של 4,800 מגויסים בשנת גיוס זו, ישנה חשיבות חיונית להטלת סנקציות אישיות על מי שאינם מתייצבים ולהרחבת סל הסנקציות המנהליות והכלכליות. סל הסנקציות ראוי שיחול באופן כללי ולא ביחס לציבור החרדי בלבד.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. צה"ל יעביר תוך 14 ימים עדכון ביחס לכמות המתייצבים והמתגייסים העדכנית מקרב בני הציבור החרדי עד לחודש דצמבר (כולל).
2. צה"ל יעביר תוך 14 ימים נתונים אודות השימוש בצווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון. בכלל זאת, משך הזמן הממוצע החולף בין העדר התייצבות לצו שני ועד להוצאת צו גיוס לפי סעיף 12, ומשך הזמן הממוצע בין הוצאת צו הגיוס לפי סעיף 12 ועד למועד הגיוס בפועל שנקבע.
3. תיקבע ישיבת מעקב נוספת לקראת סוף חודש פברואר 2025 לשם הצגת הפקת הלקחים מהשלישון הנוכחי ותכנית הפעולה לשלישון הבא.
4. בהמשך לעמדת מערכת הביטחון כמפורט לעיל, מתבקש הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון להציג לקראת ישיבת המעקב הבאה הצעות ראשוניות לבחינה להרחבת סל הסנקציות המנהליות.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה

מזכיר הממשלה

ירושלים, ה' בטבת התשפ"ד
05 ינואר 2025

לכבוד
גב' גלי בהרב-מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: גיוס בני הציבור החרדי

סימוכין: מכתבך לשר הביטחון מיום 2.1.2025

בהתייחס לנדון ונוכח בקשת הפרקליטות לצרף את מכתבך לבג"ץ אף בטרם נתנה תשובת שר הביטחון, אתכבד לפנות אליך כדלקמן:

1. ביום 27 במאי 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1781 אשר דחתה את העררים שהוגשו על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה ואישרה את החלטת דין רציפות על הצעת חוק שירות הביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב בני ישיבות) התשפ"ד-2024 וביום 10 ביוני 2024 אישרה מליאת הכנסת את החלטת דין רציפות על הצעת החוק והיא עברה לועדת חוץ וביטחון של הכנסת לשם הכנתה לקריאה שניה ושלישית.
2. יודגש כי בעתירה שהוגשה נגד הממשלה בעניין החלטת דין הרציפות כבר לפני כחצי שנה (בג"ץ 4769/24) לא ניתן צו ביניים ולמעשה ההליכים בעניינה נמשכים בד בבד עם הימשכות תהליך החקיקה בכנסת (לאחר שיועמ"שית הכנסת קבעה כי אין מניעה לקדם את תהליך החקיקה) כאשר הממשלה ביקשה ייצוג עצמאי בבג"ץ בשל עמדתך המצדדת בעמדת העותרים (מתר צפוי דיון מקדים בעתירה ללא דיון לגופה בהעדר ייצוג לממשלה).
3. במהלך ששת החודשים האחרונים, קיימה ועדת חוץ וביטחון של הכנסת 14 דיונים בהצעת החוק הזו וזומנו אליה שר הביטחון לשעבר, סגן הרמטכ"ל, ראש אכ"א ורח"ט תומכ"א וכן נציגי הייעוץ המשפטי לממשלה והח"מ ולמיטב ידיעתי אמורה הוועדה לחדש את דיוניה בהצעת החוק בשבוע הבא.
4. בהתאם לדיווחים שוטפים שהח"מ מקבל, מאז כניסתו של שר הביטחון לתפקיד ובשל החשיבות הרבה שהוא מייחס להשלמת תהליך החקיקה שבלעדיו התוכנית לגייס את בני הציבור החרדי צפויה להיכשל (כפי שנכשלה עד כה מאז פסיקת בג"ץ) השקיע שר הביטחון שעות מרובות בשיח עם דרגי המקצוע בצה"ל, עם נציגי הציבור החרדי, עם יו"ר ועחו"ב וכן עם הייעוץ המשפטי במשרדו ובוועחו"ב ואף נפגש עימך בנושא, על מנת לגבש הערות ותיקונים הנדרשים להצעת החוק לשם הצגתם בפני חברי ועחו"ב והתקדמות בתהליך החקיקה.
5. דוק, אין מדובר בטיוטת הצעת חוק חדשה, אלא בהערות ותיקונים להצעת החוק עליה הוחל דין רציפות כאשר שר הביטחון האמון על בטחון המדינה ואחראי על הצבא, מביא בחשבון את המציאות שהשתנתה מאז ה-7 באוקטובר, את עמדת הדרג המקצועי בצה"ל, מבין היטב את הצורך בהגדלת הסד"כ הצה"לי ואת

המשימה ההסטרורית של שילוב בני המגזר החרדי בצה"ל. זאת לאחר התאמת המסגרות והמסלולים ויצירת יעדי גיוס מדורגים שניתן להגיע אליהם בהסכמה עם נציגי המגזר תוך קביעת סנקציות אפקטיביות, כלליות ואישיות, שיבטיחו עמידה באותם יעדים.

6. בנסיבות אלו, כאשר מדובר בתהליך של חקיקה בכנסת המלווה בייעוץ המשפטי של הכנסת ולא בתזכיר חוק ממשלתי חדש, לא ברורה טענתך באשר לפגם תהליכי או עקיפה של דרכי העבודה הממשלתיות הסדורות ובטוחני כי כל ההצעות לתיקונים והערות להצעת החוק יובאו גם בפני הייעוץ המשפטי לממשלה, לרבות אלו של שר הביטחון.

7. נא לצרף מכתב זה לבג"ץ יחד עם מכתבך שבסימוכין.

ב ב ר כ ה ,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

העתק :

שר הביטחון

היועצת המשפטית למערכת הביטחון